

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ :

Πολιτικές για την Μετανάστευση, τις Κοινωνικές Διακρίσεις και την
Ιδιότητα του Πολίτη

**«Η δράση του Ερυθρού Σταυρού στην προσφυγική κρίση
στην Ελλάδα : Οι μαρτυρίες των προσφύγων»**

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΤΗΣ

ANNAΣ ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ

Τριμελής εξεταστική επιτροπή :

Επιβλέπων καθηγητής : Ανδρέας Φερόνας, Επίκουρος καθηγητής

2^ο μέλος : Απόστολος Καψάλης, Διδάσκων

3^ο μέλος: Θεόδωρος Παπαθεοδώρου, καθηγητής

Κόρινθος, Ιανουάριος 2021

Copyright © Μαυροειδή Άννα, 2021.

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς την συγγραφέα.

Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευτεί ότι εκφράζουν τις επίσημες θέσεις του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Ευχαριστίες

Για την διεκπεραίωση της έρευνας επιθυμώ να ευχαριστήσω όλους τους πλέον συντελεστές, που υποστήριξαν την διαδικασία και εμένα την ίδια, μου προσέφεραν ηρεμία, καθοδήγηση και κατευθυντήριες γραμμές. Θεοφάνη, Μαρία, Αναστασία, Ελένη, Ελευθερία, Γιάννη, σας ευχαριστώ!

Για την διεξαγωγή των ερευνών, εν καιρώ δυσκολιών και της πανδημίας Covid-19, ευχαριστώ όλους τους συνεντευξιαζόμενους που συνομίλησαν μαζί μου και με εμπιστεύτηκαν, κάτω από αυτές τις συνθήκες.

Τέλος ευχαριστώ τους συμφοιτητές μου, τους καθηγητές μου για το επιστημονικό τους έργο, την καθοδήγηση τους, και ειδικά τον κ. Απόστολο Καψάλη για τις συμβουλές του, κοιτώ εσάς και εμπνέομαι να συνεχίσω την ακαδημαϊκή μου πορεία.

Περίληψη

Το πόνημα αυτό εξετάζει την δράση του Ερυθρού Σταυρού στις προσφυγικές κρίσεις της Ελλάδας και μετρά τον βαθμό ικανοποίησης και τις εμπειρίες των προσφύγων με το κίνημα αυτό. Ο Ερυθρός Σταυρός αποτελεί παγκόσμιο ανθρωπιστικό κίνημα, ιδρυμένο από τον Ερρίκο Ντυνάν, έχει ως γνώμονα τις 7 θεμελιώδεις Αρχές και το σύμβολο του είναι η σημαία της Ελβετίας σε αναστροφή. Κατά το έτος 2015, έδρασε βοηθητικά επί της κυβερνήσεως στην διαχείριση του προσφυγικού ζητήματος, το οποίο εκδηλώθηκε ραγδαία, με εισροή μεγάλων αριθμών προσφύγων στην χώρα από τα υδάτινα και χερσαία σύνορα της Ελλάδος, έως και σήμερα. Η ανθρωπιστική βοήθεια που παρέχει το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού, ανακούφισε την δυσχέρεια των προσφύγων κατά την είσοδο τους, κατά την διαμονή τους, αλλά και κατά την αναχώρησή τους από την χώρα, με την παροχή πακέτων, ειδών πρώτης ανάγκης και ρουχισμού, την καταγραφή των αγνοούμενων και την ποιοτική ψυχαγωγία των Φιλοξενούμενων στις Δομές του. Επιτελεί μέχρι και σήμερα ουσιαστικό έργο στην βελτίωση της ζωής των προσφύγων, από τους οποίους έχει αξιολογηθεί πως διαχειρίζεται με αλληλεγγύη και ανθρωπισμό την σύγχρονη προσφυγική κρίση.

Λέξεις – κλειδιά : Πρόσφυγας, Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, ανθρωπιστική βοήθεια, σύγχρονη προσφυγιά, Σύροι

Abstract

This paper examines the action of the Red Cross in the refugee crises in Greece and measures the degree of satisfaction and experiences of refugees with this movement. The Red Cross is a global humanitarian movement, founded by Henry Dunant, based on the 7 Fundamental Principles and whose symbol is the Swiss flag in reverse. During the year 2015, it acted as an aide to the government in the management of the refugee issue, which manifested itself rapidly, with the influx of large numbers of refugees into the country from the water and land borders of Greece, until today. The humanitarian aid provided by the Red Cross movement, alleviated the difficulty of the refugees during their entry, their stay, but also during their departure from the country, by providing packages, necessities and clothing, the registration of missing people and the quality entertainment of the Guest-refugees in its Structures. To this day, it is doing substantial work in improving the lives of refugees, who have been assessed the Red Cross as a “good managing movement for the current refugee crisis, with solidarity and humanity.

Keywords: Refugee, Greek Red Cross, humanitarian aid, modern refugee, Syrians

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	σελ.8
Κεφάλαιο 1. Διατύπωση του προβλήματος	
1.1.Η Αραβική Κρίση στην Συρία και τις γειτονικές χώρες.....	σελ.14
1.2.Η προσφυγική κρίση στον ελλαδικό χώρο και η διαχείριση της.....	σελ.14
1.3. Σκοπός και Ερευνητικά ερωτήματα της εργασίας.....	σελ.18
Κεφάλαιο 2. Ερυθρός Σταυρός	
2.1. Ερρίκος Ντυνάν.....	σελ.19
2.2. Αρχή του κινήματος.....	σελ.19
2.3. Συμβάσεις της Γενεύης.....	σελ.20
2.4. Όργανα Ε.Σ.....	σελ.22
2.5. Θεμελιώδεις Αρχές Ερυθρού Σταυρού.....	σελ.24
2.6. Το έμβλημα του Ερυθρού Σταυρού.....	σελ.26
2.7. Η Αποστολή του Ερυθρού Σταυρού.....	σελ.27
2.8. Στην Συρία και την Μέση Ανατολή.....	σελ.27
2.9. Στην Ελλάδα του 1922.....	σελ.30
Κεφάλαιο 3. Έρευνα Πεδίου	
3.1. 2015.....	σελ.34
3.2. 2016.....	σελ.35
3.3. 2017.....	σελ.36
3.4. 2018.....	σελ.37
3.5. 2019.....	σελ.38
3.6. 2020.....	σελ.39

Κεφάλαιο 4. Μεθοδολογία της έρευνας

4.1. Μεθοδολογία της έρευνας.....σελ.43	σελ.43
4.2. Ερευνητική μέθοδος.....σελ.43	σελ.43
4.3. Πληθυσμός Έρευνας.....σελ.43	σελ.43
4.4. Τεχνική συλλογής πληροφοριών και ερευνητικό εργαλείο.....σελ.44	σελ.44
4.5. Οδηγός συνέντευξης.....σελ.44	σελ.44
4.6. Περιορισμός της έρευνας.....σελ.45	σελ.45
4.7. Ανάλυση Συνεντεύξεων.....σελ.46	σελ.46
Συμπεράσματα της Έρευνας.....σελ. 52	σελ. 52
Προτάσεις.....σελ.55	σελ.55
Βιβλιογραφία.....σελ.56	σελ.56
Παράρτημα.....σελ.62	σελ.62
Επίλογος.....σελ.75	σελ.75

Εισαγωγή

Η εργασία αυτή εξετάζει την συριακή προσφυγική κρίση, η οποία εκδηλώθηκε στον ελλαδικό χώρο ήδη από το έτος 2015 και μαίνεται ακόμη. Η Ελλάδα είναι μια χώρα «σταυροδρόμι Ηπείρων», με πολλούς ανθρώπους διαφορετικής καταγωγής εγκατεστημένους εντός των συνόρων της. Αυτοί οι άνθρωποι αποτελούν είτε μετανάστες, είτε πρόσφυγες, δύο έννοιες ουσιαστικά και κατά πυρήνα διαφορετικές.

Ο πρόσφυγας, σύμφωνα με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, περιγράφεται στην Σύμβαση της Γενεύης για τους Πρόσφυγες, ορίζεται με συγκεκριμένο τρόπο και προστατεύεται από τις διατάξεις του διεθνούς δικαίου. Πρόσφυγες είναι οι άνθρωποι εκείνοι που βρίσκονται εκτός της χώρας καταγωγής τους εξαιτίας του φόβου δίωξης, σύρραξης, βίας ή άλλων καταστάσεων που έχουν διαταράξει σοβαρά τη δημόσια τάξη, και οι οποίοι λόγω των δυσμενών αυτών καταστάσεων χρήζουν «διεθνούς προστασίας» (UNHCR, 2016). Επιπλέον, πρόσφυγας είναι ο αλλοδαπός, ο οποίος δηλώνει είτε εγγράφως, είτε προφορικά κατά την είσοδο του στην ελληνική επικράτεια, ενώπιον των ελληνικών αρχών, ότι αιτείται άσυλο στην χώρα, ή αιτείται την μη απέλαση του λόγω της δίωξης του (Παπαθεοδώρου, 2015). Η δε κατάστασή τους είναι συχνά τόσο επικίνδυνη και ανυπόφορη ώστε διασχίζουν εθνικά σύνορα χωρών με σκοπό να αναζητήσουν ασφάλεια και προστασία σε γειτονικές χώρες κι έτσι αναγνωρίζονται διεθνώς ως «πρόσφυγες» με πρόσβαση σε βοήθεια από κράτη, την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR) και άλλες ανάλογες οργανώσεις. Αναγνωρίζονται ως πρόσφυγες επειδή ακριβώς είναι πολύ επισφαλές για κείνους να επιστρέψουν στην πατρίδα τους και ως εκ τούτου χρειάζονται άσυλο σε κάποια άλλη χώρα. Πρόκειται για ανθρώπους για τους οποίους η άρνηση ασύλου θα έχει ενδεχομένως θανάσιμες συνέπειες. Σύμφωνα με την οδηγία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2004/83 της 29^{ης} Απριλίου του έτους 2004, για να χορηγηθεί σε έναν αιτούντα διεθνούς προστασίας το καθεστώς πρόσφυγα, θα πρέπει αρχικά να αξιολογείται εξατομικευμένα η αίτηση του, να λαμβάνονται υπόψιν όλα τα έγγραφα που προσκόμισε, η ατομική κατάσταση και τις προσωπικές περιστάσεις του, καθώς και των παραγόντων όπως το προσωπικό ιστορικό, το φύλο και η ηλικία, ούτως ώστε να εκτιμηθεί εάν οι πράξεις στις οποίες έχει ήδη ή θα μπορούσε να εκτεθεί ισοδυναμούν με δίωξη ή σοβαρή βλάβη. Λαμβάνεται επίσης υπόψιν εάν είναι βάσιμος ο φόβος διώξεως ή ο πραγματικός κίνδυνος σοβαρής βλάβης μπορεί να

στηρίζεται σε γεγονότα τα οποία επήλθαν μετά την αναχώρηση του αιτούντος από τη χώρα καταγωγής του. Στους φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης συμπεριλαμβάνονται: α) το κράτος, β) ομάδες ή οργανώσεις που ελέγχουν το κράτος ή ουσιαστικά μέρος του εδάφους του κράτους, γ) μη κρατικοί φορείς και στους λόγους δίωξης οι α) φυλετική καταγωγή, β) θρησκευτικές και πολιτικές πεποιθήσεις κ.α (European Union, 2004). Αντιθέτως, μετανάστης είναι εκείνος που οικειοθελώς εγκατέλειψε την χώρα του, με σκοπό την εγκατάσταση του σε μια άλλη (Παπαθεοδώρου, 2015).

Στους πρόσφυγες αναφερόμαστε ως εκτοπισμένους, διωγμένους ή εξαναγκασμένους μετανάστες (UNHCR, 2016). Ο όρος «αναγκαστική μετανάστευση» (forced migration) χρησιμοποιείται μερικές φορές από κοινωνικούς επιστήμονες και άλλους ειδήμονες ως ένας γενικότερος όρος που καλύπτει πολλές μορφές ακούσιας μετακίνησης ή εκτοπισμού, είτε εκτός είτε στο εσωτερικό μίας χώρας (εσωτερική μετανάστευση). Παραδείγματος χάριν, ο όρος έχει χρησιμοποιηθεί για ανθρώπους που έχουν εκτοπιστεί λόγω περιβαλλοντικών καταστροφών, συγκρούσεων, λιμού, ή λόγω μεγάλων αναπτυξιακών έργων. Η «αναγκαστική μετανάστευση» δεν αποτελεί νομικό όρο και ανάλογα όπως και στην περίπτωση της έννοιας «μετανάστευση», δεν υπάρχει καθολικά αποδεκτός ορισμός. Καλύπτει απλώς ένα ευρύ φάσμα περιπτώσεων. Αντίθετα, οι πρόσφυγες, προσδιορίζονται επακριβώς σύμφωνα με το διεθνές και περιφερειακό προσφυγικό δίκαιο, και τα κράτη έχουν συμφωνήσει σε ένα καλά προσδιορισμένο πλέγμα νομικών υποχρεώσεων απέναντί τους, με σεβασμό και αναγνώριση των δικαιωμάτων τους. Η αναφορά στους πρόσφυγες ως «εξαναγκασμένους μετανάστες» μετατοπίζει την προσοχή από τις ιδιαίτερες ανάγκες των προσφύγων και των αντίστοιχων νομικών υποχρεώσεων που η διεθνής κοινότητα έχει συμφωνήσει. Για να αποφευχθεί η σύγχυση, η Ύπατη Αρμοστεία αποφεύγει τη χρήση του όρου «αναγκαστική μετανάστευση» σε σχέση με μετακινήσεις προσφύγων και άλλες μορφές εκτοπισμού (UNHCR, 2016).

Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες τονίζει πως *«Η σύμπτωση των ορισμών 'πρόσφυγες' και 'μετανάστες' αποπροσανατολίζει από τη νομική προστασία που χρειάζονται οι πρόσφυγες, όπως για παράδειγμα την προστασία από επαναπροώθηση και την απαγόρευση της ποινικοποίησης της παράτυπης εισόδου σε μια χώρα για αναζήτηση ασφάλειας. Δεν υπάρχει τίποτε παράνομο στην προσπάθεια αναζήτησης ασύλου – αντιθέτως, πρόκειται για οικουμενικό ανθρώπινο δικαίωμα. Η ταύτιση προσφύγων με μετανάστες μπορεί ακόμα να οδηγήσει στην αποδυνάμωση της υποστήριξης της κοινής γνώμης απέναντι στους πρόσφυγες, καθώς επίσης και απέναντι*

στο θεσμό του ασύλου, ειδικά σε μια περίοδο όπου οι πρόσφυγες χρειάζονται περισσότερη προστασία από ποτέ» (UNHCR, 2016).

Οι πρόσφυγες, όπως και γενικότερα οι αλλοδαποί στην Ελλάδα, προστατεύονται από το Δίκαιο Αλλοδαπών, το οποίο περιλαμβάνει το σύνολο των διατάξεων ρύθμισης του νομικού καθεστώτος εισόδου, διαμονής, κοινωνικής και εργασιακής ένταξης στην Ελλάδα (Παπαθεοδώρου, 2015).

Για την διευκόλυνση των χωρών σχετικά με τις αιτήσεις ασύλου, αλλά και για την εσωτερική ασφάλεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την κατάργηση ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα των χωρών και την ρύθμιση της μεταναστευτικής κινητικότητας υιοθετήθηκε το Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου (Παρσάνογλου, 2020). Στόχος του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου (βασικός άξονας της κοινής πολιτικής για το άσυλο και την μετανάστευση ως ένα από τα Συμπεράσματα του Συμβουλίου του Τάμπερε) είναι να διασφαλιστεί η πλήρης εφαρμογή της Συμβάσεως της Γενεύης για τους πρόσφυγες, παράλληλα με τον σεβασμό του δικαιώματος υποβολής αιτήσεως ασύλου και την εφαρμογή μέτρων από τα κράτη- μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την προστασία των προσφύγων (Παπαθεοδώρου, 2015). Αναλυτικότερα, το ΚΕΣΑ (Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου) αποτελεί 1. Κοινές διαδικασίες για την χορήγηση ή μη ασύλου σε αιτούντες, 2. Ομοιόμορφο καθεστώς ασύλου για όλα τα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 3. Κοινά κριτήρια χορήγησης ή απόρριψης αίτησης ασύλου αιτούντων προστασίας και 4. Συνεργασία με τρίτες χώρες για την διαχείριση των μεταναστευτικών και προσφυγικών εισροών αιτούντων άσυλο (Παρσάνογλου, 2020). Με τον τρόπο αυτό, θα γίνεται σεβαστή η Σύμβαση της Γενεύης για τους πρόσφυγες, αφού θα υπάρχει μια δίκαιη και κοινή αποτελεσματική διαδικασία εξέτασης αιτήσεων ασύλου στην Ε.Ε (Παπαθεοδώρου, 2015).

Στόχος της «Ευρώπης 2020» είναι η κοινωνική ένταξη όλων των ευπαθών κοινωνικών ομάδων, όπως και οι πρόσφυγες. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2017). Η έλλειψη κοινωνικής ένταξης, η ανεπάρκεια συμμετοχής στα κοινωνικά δρώμενα, η απουσία οικονομικών πόρων καθώς και επαγγελματικής ταυτότητας (Παπαδοπούλου, 2012 σε : Φερόνας, 2019) οδηγούν τους πρόσφυγες σε κοινωνικό αποκλεισμό. Παράλληλα, οι νόμοι σχετικά με την μετανάστευση και την πολιτογράφηση, οι διασυνοριακοί έλεγχοι και οι διαδικασίες διαχωρισμού και γκετοποίησης διαιωνίζουν το κοινωνικό πρόβλημα (Silver, 2015 σε : Φερόνας, 2019). Για την κοινωνική ένταξη και ενσωμάτωση των προσφύγων και μεταναστών στην ελληνική κοινωνία έχουν

υπάρξει αρκετές πρωτοβουλίες. Μεταξύ άλλων, ο Δήμος Αθηναίων, που με αρκετές δραστηριότητες και προγράμματα συμβάλλει στην υποδοχή και στην ένταξη των μεταναστών στην πόλη της Αθήνας και ο Δήμος Θεσσαλονίκης με προγράμματα για πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο, συνεργαζόμενος με την ΜΚΟ Άρσις και το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, η ΜΚΟ Αστερίας, η οποία ιδρύθηκε στη Λέσβο με πάνω από 130.000 ωφελούμενους, η Κίνηση Υπεράσπισης Δικαιωμάτων Προσφύγων και Μεταναστών/στριών, μια φιλανθρωπική συλλογικότητα που βρίσκεται στην Πάτρα της Πελοποννήσου, το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.) το οποίο είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας κ.α. Στις Καλές Πρακτικές των ως άνω περιλαμβάνονται :

- Στον Τομέα Υποδοχής : η σίτιση, ο ρουχισμός, η νομική υποστήριξη, η ψυχοκοινωνική φροντίδα, η ιδιωτική στέγαση, η πληροφόρηση και πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες κ.α.
- Στον Τομέα Κατάρτισης : εκπαίδευση και διδασκαλία στην γλώσσα της χώρας, πρόσβαση στην εκπαίδευση
- Στον Τομέα Ενσωμάτωσης και Αυτονομίας : κατάρτιση, εκμάθηση γλώσσας, πρόσβαση σε υπηρεσίες, συμβουλευτική υποστήριξη, εργαλεία ενδυνάμωσης, όπως δραστηριότητες ψυχαγωγίας κ.α.
- Στον Τομέα Εργασιακής Ένταξης : πρωτοβουλίες αυτοαπασχόλησης, ανάπτυξη δράσεων κοινωνικής και εργασιακής ένταξης κ.α.

(Kreile, 2017).

Σύμφωνα με την Έκθεση της 10-6-2016, η οποία σχετίζεται με τους Πρόσφυγες και την κοινωνική τους ένταξη και την ενσωμάτωση τους στην αγορά εργασίας στην Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, έγινε πρόταση ψηφίσματος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Στην πρόταση αυτή τονίζεται η σημαντικότητα της άμεσης στήριξης της ΕΕ για την αλληλεγγύη και τη δίκαιη κατανομή ευθυνών, και της ολιστικής προσέγγισης που θα λαμβάνει υπόψη την ανάγκη βελτίωσης των διαύλων ασφαλούς και νόμιμης μετανάστευσης και διασφάλισης του πλήρη σεβασμού των υφιστάμενων νόμων και των θεμελιωδών ευρωπαϊκών δικαιωμάτων και αξιών, με παράλληλο σεβασμό των δικαιωμάτων των αιτούντων άσυλο, την άμεση κοινωνική τους ένταξη, με θέσπιση συστήματος γλωσσικής εκμάθησης το οποίο θα συνδέεται άμεσα με την αγορά εργασίας.

Επίσης, στην ως άνω έκθεση επισημαίνεται η ανάγκη να αποφευχθεί ο σχηματισμός γκέτο , με σκοπό να διασφαλιστεί η αποτελεσματική ένταξη των προσφύγων στην κοινωνία (Costa, 2016).

Τέλος, σύμφωνα με το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, έχει δημιουργηθεί ο Τομέας Κοινωνικής Ένταξης, που περιλαμβάνει τις εξής δράσεις :

- Κέντρα Ένταξης Μεταναστών, στόχος των οποίων είναι η πρόσβαση των προσφύγων και μεταναστών στην υγεία, την εκπαίδευση, την εργασία, την κοινωνική ασφάλιση. Στα Κέντρα αυτά προσφέρονται μαθήματα ελληνικής γλώσσας, εκπαιδευτικά σεμινάρια και δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν προσφυγόπουλα και ελληνόπουλα, κ.α, ενώ ταυτόχρονα προωθούνται η ευαισθητοποίηση σε θέματα ξενοφοβίας και ρατσισμού, ο εθελοντισμός, η στήριξη κάθε είδους.
- Φορείς Συλλογικής Εκπροσώπησης, που αποσκοπούν στην ενημέρωση και διαμεσολάβηση σε κοινωνικές υπηρεσίες εκ μέρους των προσφύγων,
- Πρόγραμμα Ένταξης HELIOS (Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection), για την ομαλή ένταξη και την διευκόλυνση κατά αυτή την διαδικασία των ωφελούμενων του προγράμματος με επιδότηση της αυτόνομης στέγασης, μαθήματα ένταξης και προώθηση στην αγορά εργασίας

(Πρόγραμμα HELIOS - Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection, 2019).

Η εργασία αυτή Απαρτίζεται από 4 κεφάλαια. Στο 1^ο κεφάλαιο διατυπώνεται ο σκοπός και τα ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας. Το 2^ο κεφάλαιο παρουσιάζει τον Ερυθρό Σταυρό, την δημιουργία του, ποια είναι τα καταστατικά και διοικητικά όργανα του, αναφέρονται οι Συμβάσεις της Γενεύης αλλά και πληροφορίες για το έμβλημα και τις θεμελιώδεις αρχές του Ε.Σ, την παρουσία του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου στην Μέση Ανατολή και την Ελλάδα του 1922. Στην συνέχεια, στο κεφάλαιο 3 καταγράφεται η διαχείριση του σύγχρονου προσφυγικού ζητήματος στην Ελλάδα από τον Ερυθρό Σταυρό. Τέλος, στο κεφάλαιο 4 περιγράφεται η μεθοδολογία της έρευνας και αναλυτικότερα, η μέθοδος δειγματοληψίας, ο πληθυσμός που θα μελετηθεί, το δειγματοληπτικό εργαλείο κ.α. Μετά το 4ο κεφάλαιο, θα καταγραφεί η βιβλιογραφία της έρευνας και θα ακολουθήσει το παράρτημα, το οποίο θα περιλαμβάνει εικόνες σχετικές με την έρευνα αλλά και τον οδηγό συνέντευξης της έρευνας, το οποίο θα

χρησιμοποιηθεί για την συγκέντρωση δεδομένων. Ξεκινώντας από το παρελθόν, η μελέτη εξετάζει την μικρασιατική προσφυγική κρίση και έπειτα καταλήγει στην σύγχρονη συριακή προσφυγιά. Για την διεξαγωγή της χρησιμοποιήθηκε ως εργαλείο συλλογής δεδομένων η συνέντευξη δέκα προσφύγων οι οποίοι διαμένουν στην Ανοιχτή Δομή Φιλοξενίας της Κορίνθου. Το αποτέλεσμα της παρούσης έρευνας παρατίθεται μετά την ανάλυση των ερωτήσεων της συνέντευξης.

1.1. Η Αραβική Άνοιξη στην Συρία και τις γειτονικές χώρες

Η Αραβική Άνοιξη ξεκίνησε στις 18 Δεκεμβρίου 2010 (Meri, 2020), και εκδηλώθηκε στην Συρία σε μορφή εξέγερσης που ξεκίνησε τον Μάρτιο του 2011 από κοσμικές ομάδες, που περιλάμβαναν φοιτητές, ακτιβιστές, διανοούμενους και αριστερά πολιτικά κόμματα που αντιτάχθηκαν στις κοινωνικοοικονομικές πολιτικές που είχαν επιδεινώσει την ποιότητα ζωής των αγροτών και εργατών (Joya, 2012). Οι αιτίες της Αραβικής Άνοιξης προήλθαν όχι μόνο στην αναζήτηση της ελευθερίας και της αξιοπρέπειας, αλλά και στα αιτήματα για μεγαλύτερη οικονομική ευημερία. Ωστόσο, το αρχικό οικονομικό αποτέλεσμα της επανάστασης δεν μπορεί να θεωρηθεί θετικό. Ολόκληροι τομείς των οικονομιών των χωρών που υπόκεινται οι εξεγέρσεις, ιδίως η Τυνησία, η Αίγυπτος και η Συρία, είχαν καταρρεύσει, και η ανεργία και η υποαπασχόληση αυξήθηκαν ραγδαία (Fargues, Fandrich, 2012). Οι διαδηλώσεις και οι διαμάχες στη Συρία πήραν ανησυχητικές διαστάσεις οι οποίες εν τέλει κατέληξαν σε εμφύλιο πόλεμο μεταξύ της κυβερνητικής μειονότητας Alawite και τους κυρίαρχους Σουνίτες αντάρτες, υποστηριζόμενους από αρκετούς αποστάτες του κυβερνητικού στρατού. Ο πρόεδρος της Συρίας Assad δεν σκόπευε να παραιτηθεί από το γραφείο που είχε για περισσότερα από δώδεκα χρόνια, ήδη από το 2000. Μέχρι τον Δεκέμβριο του 2012, ο αριθμός των Σύρων που σκοτώθηκαν συνολικά έφτασε περίπου στις τριάντα επτά χιλιάδες (Turek, 2013).

Όταν ξέσπασαν οι εξεγέρσεις στο τέλος του 2010, η περιοχή αποτέλεσε πηγή σχεδόν 8 εκατομμυρίων πρώτης γενιάς μεταναστών (Meri, 2020). Η μετανάστευση σίγουρα δεν είναι μια λύση, αλλά μπορεί και μπορεί να είναι μέρος της η απάντηση (Fargues, Fandrich, 2012).

1.2. Η προσφυγική κρίση στον ελλαδικό χώρο και η διαχείριση της

Οι ένοπλες συγκρούσεις, οι αστικές αναταραχές αλλά και τρομοκρατικές ενέργειες στην Συρία, το Ιράκ αλλά και σε άλλες χώρες της Μέσης Ανατολής, είχαν σαν αποτέλεσμα την καταφυγή πάνω από 850.000 ανθρώπων σε διάφορες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Chtouris, 2017). Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες αναφέρει πως ο αριθμός σήμερα ανέρχεται στους 25,9 εκατομμύρια εκτοπισμένους ανθρώπους, με καθημερινά 37.000 ανθρώπους να αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τον τόπο διαμονής τους (UNHCR, ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ, 2019). Στην

Ελλάδα, οι πρόσφυγες κατέφυγαν κυρίως στα νησιά Λέσβου, Χίου, Σάμου, Λέρου, Κω, Σύμης και της Τήλου, ενώ συνέβησαν περίπου 5000 ναυάγια το 2015, με αποτέλεσμα τον τραγικό πνιγμό ενός μεγάλου αριθμού προσφύγων (Christodoulou , 2016).

Οι καθημερινές αφίξεις προσφύγων μειώθηκαν σημαντικά μετά τη συμφωνία της 20ης Μαρτίου 2016 μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Τουρκίας. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την δήλωση αυτή, όσοι εισέρχονταν παράνομα από την Τουρκία στην Ελλάδα, θα επιστρέφονταν πίσω στην Τουρκία, για κάθε Σύρο που θα γύριζε στην Τουρκία, ένας άλλος θα εγκαθίστατο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με λήψη αναγκάων – από την μεριά της Τουρκίας – μέτρων για τον σκοπό αυτό. Η Τουρκία θα επωφελούταν από την κατάργηση της visa για τους Τούρκους πολίτες, ενώ παράλληλα θα ενισχυόταν και με 3 δις. ευρώ (Απέργης, 2019). Η επιστροφή των αιτούντων άσυλο δύναται να πραγματοποιηθεί νόμιμα μόνο εάν η Τουρκία θεωρείτο πρώτη χώρα ασύλου ή «ασφαλής χώρα» - ασφαλής θεωρείται η χώρα όπου προστατεύει τον αιτούντα άσυλο από επαναπροώθηση παρέχοντας του παράλληλα την προστασία που δικαιούται, σύμφωνα με την Σύμβαση της Γενεύης για τους πρόσφυγες (1951), κάτι που η Τουρκία δεν αποτελούσε (Majcher, 2017). Η κοινή δήλωση Ελλάδας – Τουρκίας φάνηκε πως δημιουργούσε σοβαρές αντιθέσεις στον θεσμικό και πολιτικό τρόπο οργάνωσης της ΕΕ. Ουσιαστικά μετέτρεψε χώρες της Μεσογείου, όπως η Ελλάδα, σε αποθήκες για ανθρώπους μέσω της χρηματοδότησης (Απέργης, 2019) ενώ την διαχώρισε σε δύο μέρη : τα νησιά πρώτης υποδοχής των προσφύγων, και την ενδοχώρα, με τα πρώτα να αποτελούν αποθετήριο ανθρώπων σε ανάγκη (Καψάλης, 2020). Οι συνθήκες διαβίωσης στα ελληνικά νησιά χειροτέρεψαν, οι πρόσφυγες βρίσκονται ακόμη κάτω από άθλιες μεταχειρίσεις, και γενικότερα αποδείχθηκε πως δεν είναι μια καλά σχεδιασμένη λύση (Απέργης, 2019). Ωστόσο, η σύναψη της συμφωνίας, παρά τη μαζική ροή προσφύγων και τις αιτήσεις ασύλου από την Ελλάδα, παραμένουν ουσιαστικά μη λειτουργικές για την μετεγκατάσταση των αιτούντων σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Λιγότερο από το ένα τρίτο των αιτήσεων που κατατέθηκαν, έχουν γίνει αποδεκτές και περιλαμβάνουν αποκλειστικά ιδιαίτερα ευάλωτα άτομα, όπως ασυνόδευτοι ανήλικοι που μπορούν να αποδείξουν ότι έχουν συγγενείς στις χώρες υποδοχής (κυρίως στη Γερμανία και στις σκανδιναβικές χώρες) (Chtouris, 2017).

Το έτος 2015 η Ελλάδα διένυε το δεύτερο μισό της περιόδου μιας σοβαρής οικονομικής κρίσης της, (με τις ευκαιρίες απασχόλησης για τους πρόσφυγες να είναι

μηδαμινές. Υπάρχουν περίπου 50000 πρόσφυγες στην Ελλάδα επί του παρόντος και αυτός ο αριθμός αυξάνεται συνεχώς (Christodoulou, 2016). Ταυτόχρονα, εξακολουθούν να εισέρχονται από την Τουρκία πρόσφυγες, καθώς και ένας αριθμός από πρόσφυγες που κατάφεραν να διασχίσουν τα σύνορα «επιστρέφονται» από την ΠΓΔΜ και τη Βουλγαρία. Η νέα εισροή προσφύγων σε συνδυασμό με τους οικονομικούς μετανάστες ήδη αποτελούν ένα ποσοστό 10% κοντά του ελληνικού πληθυσμού, ένα σημαντικό ποσοστό σε μια χώρα που μέχρι πρόσφατα είχε ένα μεγάλο ομοιογενές ελληνικό ορθόδοξο πληθυσμό (Christodoulou, 2016). Μετά από διάφορες κρατικές παρεμβάσεις, μέχρι τον Μάιο του 2016, 45.913 πρόσφυγες διανεμήθηκαν σε περισσότερους από 50 οργανωμένους ή άτυπους οικισμούς προσφύγων σε όλη την Ελλάδα. Η διασπορά τους σε όλη τη χώρα είχε ως αποτέλεσμα την αποσυμφόρηση των τοπικών κοινωνιών των νησιών (Chtouris, 2017). Πιο συγκεκριμένα, μέχρι να εξεταστεί το αίτημα διεθνούς προστασίας τους και να τους χορηγηθεί άσυλο, οι πρόσφυγες διαμένουν σε Δομές Φιλοξενίας/ Προσωρινής Υποδοχής. Οι Δομές αυτές καλύπτουν όλες τις ανάγκες των προσφύγων, ήτοι κοινωνικές, βιοτικές, παιδαγωγικές κλπ. Οι υπηρεσίες που προσφέρονται στις Δομές περιλαμβάνουν την στέγαση και σίτιση, την ενημέρωση και πληροφόρηση των φιλοξενουμένων για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους στη χώρα υποδοχής, την ψυχοκοινωνική υποστήριξή τους, τη διευκόλυνση πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας, την παροχή βασικών ειδών ατομικής υγιεινής, ένδυσης και υπόδησης, την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας καθώς και την πρόσβαση σε προγράμματα εκπαίδευσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων. Στην Ελλάδα λειτουργούν οι εξής Δομές : Αττικού Άλσους, Ελαιώνα, Σχιστού, Διαβατών, Νέας Απολλωνίας, Βαγιοχωρίου, Αλεξάνδρειας, Βόλου, Δολιανών, Βέροιας, Λέρου, Δράμας, Θήβας, Θερμοπυλών, Ελευσίνας, Καβάλας, Κάτω Μηλιάς, Κατσικά, Κυλλήνης, Λαυρίου, Λαγκαδικίων, Μαλακάσας, Οινοφύτων, Πολυκάστρου, Ριτσώνας, Σκαραμαγκά, Σερρών, Φιλιπιάδας, Γρεβενών, Σιντικής, Κορίνθου και Πύργου (Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, 2019). Επίσης, οι πρόσφυγες στεγάζονται σε διαμερίσματα, μέσω του ευρωπαϊκού προγράμματος ΕΣΤΙΑ, το οποίο χρηματοδοτείται από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την συνεργασία της Ελληνικής Κυβέρνησης και των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων. Το πρόγραμμα αυτό αποσκοπεί στην βελτίωση της καθημερινότητας των προσφύγων, στην διευκόλυνση της πρόσβασης τους σε υπηρεσίες του κράτους αλλά και στην ένταξη τους στην κοινωνία της χώρας (UNHCR, 2017).

Ο μεγάλος αριθμός προσφύγων στην Ειδομένη και το λιμάνι του Πειραιά από το Νοέμβριο του 2015 έως τον Μάρτιο του 2016 πυροδότησαν έντονες συζητήσεις και ανησυχίες στα μέσα ενημέρωσης σχετικά με τις συνθήκες διαβίωσης των προσφύγων και τις απειλές ασφαλείας που τίθενται στις κοινότητες των γύρω περιοχών (Chtouris S., 2017). Προκλήθηκε σημαντικό άγχος, το οποίο, σε συνδυασμό με περιστασιακές επιθέσεις από μετανάστες, προκάλεσαν ξενοφοβικές αντιδράσεις και είχαν αυξήσει τη δημοτικότητα των ακροδεξιών κομμάτων, αν και οι ξενοφοβικές αντιδράσεις είναι σπάνιες και σε καμία περίπτωση συγκρίσιμες με αυτές ορισμένων άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Δεν υπήρξαν ποτέ δράσεις μαζικής βίας εναντίον ή οργανωμένες επιθέσεις σε πρόσφυγες (Christodoulou G., 2016). Η ελληνική κοινωνία βρέθηκε αντιμέτωπη με μια κατάσταση, επονομαζόμενη εσπευσμένα ως «προσφυγική κρίση», όχι λόγω ενίσχυσης των δικαιωμάτων των μετακινούμενων πληθυσμών, αλλά για αποποίηση των κρατικών ευθυνών (Καψάλης, Τα ελληνικά συνδικάτα μπροστά στην πρόκληση των σύγχρονων μεταναστευτικών ροών, 2019). Κατά τη διάρκεια της ως άνω προσφυγικής κρίσης στην Ελλάδα, σε όλη τη διαδρομή από τα σημεία εισόδου στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου προς τις περιοχές εξόδου προς τη Βόρεια Ευρώπη, αναπτύχθηκαν δίκτυα και πλαίσια εθελοντισμού για να βοηθήσουν τους πρόσφυγες (Chtouris S., 2017), καθώς το προσφυγικό ζήτημα αποτελεί ένα φαινόμενο που απαιτεί την συνεργασία και την εμπλοκή όλων των φασμάτων της κοινωνικής πολιτικής, αλλά και των Διεθνών Οργανισμών, των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες κ.α. (Κουραχάνης, 2019). Σε πολλές περιπτώσεις, τα δίκτυα αυτά αποτελούσαν μέρος μεγάλων μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ), οι οποίες ενεργοποιήθηκαν σε όλη την Ελλάδα. Μάλιστα πολλές δημιουργήθηκαν από ανεξάρτητους εθελοντές καταγόμενους από την Ελλάδα και σε όλη την Ευρώπη με σκοπό την κάλυψη των αναγκών των μεταναστών σε περιοχές μαζικής εγκατάστασης στα ελληνικά νησιά και κατά μήκος των ελληνικών συνόρων με την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (Christodoulou G., 2016). Οι περιοχές της Ειδομένης και του λιμανιού του Πειραιά έγιναν σύμβολα μιας τραγικά αντιφατικής κατάστασης. Παράλληλα, ένας μεγάλος αριθμός προσφύγων (άνω των 13.000 στην Ειδομένη και 5.000 στον Πειραιά) υποχρεώθηκαν να μείνουν σε ακατάλληλες σκηνές και υπόστεγα σιδηροδρόμων, που δεν είχαν υγιεινή και κατασκευασμένες υποδομές, μετά το κλείσιμο των συνόρων στην Ουγγαρία, Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Σερβία και Αυστρία. Ενώ, από την άλλη πλευρά, πολλοί εθελοντές, είτε ανεξάρτητοι είτε ως μέλη των ΜΚΟ, ανέλαβαν το καθήκον να τους υποστηρίξουν όσον αφορά τα τρόφιμα, το νερό

και την υγεία, ενώ παράλληλα αντιμετώπιζαν τις δύσκολες καιρικές αλλά και οικονομικές συνθήκες της χώρας (Majcher, 2017).

Σε αυτές τις συνθήκες ανθρωπιστικής ανάγκης, η διαχείριση της προσφυγικής κρίσης στον ελληνικό χώρο δεν είχε τον βαθμό αποτελεσματικότητας και την σωστή ανταπόκριση που απαιτούνταν. Για τον λόγο αυτό η Κοινωνία των Πολιτών ανέλαβε να αντιμετωπίσει τις ελλείψεις της κοινωνικής πολιτικής (Chtouris S., 2017), και δη σε αυτήν ανήκει ο Ερυθρός Σταυρός, το παγκόσμιο ανθρωπιστικό κίνημα παροχής βοήθειας και περίθαλψης στους ευπαθείς πληθυσμούς. Η παρούσα έρευνα μελετά τον Ερυθρό Σταυρό ως οργανισμό, καθώς και τις δράσεις του στις ανθρωπιστικές κρίσεις, εντός των οποίων ανήκουν και οι προσφυγικές μετακινήσεις .

1.3.Σκοπός της έρευνας είναι να μελετήσει την δράση του Ερυθρού Σταυρού στις προσφυγικές κρίσεις της Ελλάδας, αλλά και να μετρήσει τον βαθμό ικανοποίησης των προσφύγων από την εμπειρία τους με το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού, αλλά και της Ερυθράς Ημισελήνου. Επίσης, θέλουμε μέσω της βιβλιογραφικής ανάλυσης να διακρίνουμε :

- 1) Ποιος είναι ο Ερυθρός Σταυρός και η Ερυθρά Ημισέληνος
- 2) Ποιες είναι οι προσφυγικές κρίσεις της Ελλάδας
- 3) Πως διαχειρίστηκαν από τον Ερυθρό Σταυρό

Μέσω της έρευνας, με δειγματοληπτικό εργαλείο την συνέντευξη, θα επιτευχθεί:

- 1) Η κατανόηση της εμπειρίας των προσφύγων με τον Ερυθρό Σταυρό και την Ερυθρά Ημισέληνο
- 2) Η μέτρηση της αποτελεσματικότητας του στην παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας στις κρίσεις αυτές

Συνοψίζοντας, τα ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας είναι τα εξής:

- I. Ποιες είναι οι δράσεις του Ερυθρού Σταυρού όσον αφορά τις προσφυγικές κρίσεις της Ελλάδας;
- II. Ποιες είναι οι προσφυγικές αυτές κρίσεις;
- III. Ποια είναι η άποψη των προσφύγων σχετικά με την εμπειρία τους με τον Ερυθρό Σταυρό;

Κεφάλαιο 2 : Ερυθρός Σταυρός

2.1. Ερρίκος Ντυνάν

Ο Ζαν Ερρίκος Ντυνάν, γνωστός ως Ερρίκος Ντυνάν, υπήρξε ο πρώτος που του αποδόθηκε το Νόμπελ Ειρήνης το έτος 1901, το οποίο και μοιράστηκε κατά το ήμισυ με τον Φρεντερίκ Πασσύ. Γεννήθηκε στις 8 Μαΐου 1828, στην Γενεύη της Ελβετίας και πέθανε στις 30 Οκτωβρίου του έτους 1910 στο Χέιντεν της Ελβετίας (The Nobel prize, 2020) Γιατί όμως κέρδισε το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης;

2.2. Αρχή του κινήματος

Ο Ερρίκος Ντυνάν έτυχε να διασχίζει την Βόρεια Ιταλία, όταν έγινε μάρτυρας της μάχης του Σολφερίνο, το έτος 1859. Αντικρίζοντας τους αβοήθητους πληγωμένους από την μάχη (ICRC, 2010), οι οποίοι αποτελούνταν από Ιταλούς, Γάλλους και Αυστριακούς στρατιώτες, με δική του πρωτοβουλία οργάνωσε ιατρική βοήθεια (The Nobel prize, 2020) και έσπευσε να τους περιθάψει με την συμμετοχή των γυναικών του διπλανού χωριού (ICRC, 2010). Μετά από αυτή την εμπειρία αποφάσισε να δράσει, επηρεάζοντας πολιτικούς ηγέτες να αναλάβουν δράσεις με σκοπό την προστασία των θυμάτων του πολέμου. Η πρώτη κύρια ιδέα του αποσκοπούσε στην υπογραφή μιας Σύμβασης, η οποία θα υποχρέωνε τις ένοπλες παρατάξεις να περιθάλπουν όλους τους πληγωμένους στρατιώτες, και η δεύτερη στην δημιουργία ανθρωπιστικών υπηρεσιών όπου θα υποστήριζαν τις στρατιωτικές ιατρικές υπηρεσίες (ICRC, 2010). Οι δύο αυτές ιδέες του Ντυνάν καταγράφηκαν στο βιβλίο του «Μια ανάμνηση από το Σολφερίνο», όπου εκεί περιέγραφε όσα είδε, αλλά και τις εμπειρίες των ανθρώπων που ήρθε σε επαφή κατά την περίοδο εκείνη, το οποίο εκδόθηκε το έτος 1962. Τον Φεβρουάριο του 1963 πέντε Ελβετοί πολίτες της Γενεύης, ο Ερρίκος Ντυνάν, ο Λουί Απιά, ο Γκιστάβ Μουανιέ, ο Τεοντόρ Μωνουάρ και ο Γκιγιόμ Ντυφούρ ίδρυσαν την Διεθνή Επιτροπή για την Βοήθεια των Τραυματιών (ICRC, 2016). Τον Οκτώβριο συστάθηκε ένα Διεθνές Συνέδριο όπου επισημοποίησε την ιδέα των ανθρωπιστικών υπηρεσιών (ICRC, 2010), ενώ ως το τέλος του ίδιου έτους η Επιτροπή είχε καταφέρει την σύμφωνη γνώμη κυβερνητικών απεσταλμένων για την πραγματοποίηση της ιδέας του Ντυνάν για τις ανθρωπιστικές υπηρεσίες αρωγής με σκοπό την υποστήριξη των στρατιωτικών ιατρικών υπηρεσιών (ICRC, 2016). Μάλιστα στο Συνέδριο συμφωνήθηκε η υιοθέτηση ενός εμβλήματος, το οποίο θα ήταν χαρακτηριστικό και αναγνωριστικό για το ιατρικό προσωπικό στο

πεδίο της μάχης : ένας κόκκινος σταυρός σε λευκό φόντο. Η ερυθρά ημισέληνος υιοθετήθηκε από την κυβέρνηση της Τουρκίας το έτος 1870 (ICRC, 2010). Τον Αύγουστο του 1984, η Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού έπεισε δώδεκα χώρες να υιοθετήσουν την πρώτη Σύμβαση της Γενεύης, η οποία δημιουργήθηκε από την πρώτη ιδέα του Ντυνάν, για ουδετερότητα των ανθρωπιστικών υπηρεσιών στις εμπόλεμες περιοχές (Ε.Ε.Σ., Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, τομέας Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών, 2020)

2.3. Συμβάσεις της Γενεύης

Οι Συμβάσεις της Γενεύης εν καιρώ ενόπλων συρράξεων, είναι αυτές που παρέχουν συγκεκριμένες οδηγίες για τον σεβασμό και την προστασία της ανθρωπότητας. Οι οδηγίες αυτές-κανόνες περιγράφονται στις 4 Συμβάσεις της 12^{ης} Αυγούστου 1949, αλλά και στα τρία συμπληρωματικά πρωτόκολλα του έτους 1977 και 2005 (EuropeanUnion, 2010). Πιο συγκεκριμένα, υπάρχουν βασικοί θεμελιώδεις ανθρωπιστικοί κανόνες που οφείλεται να ακολουθούνται, αδιαφόρως από το είδος σύρραξης και τις δραστηριότητες των ανθρώπων που επηρεάστηκαν από την διαμάχη. Απαγορεύονται σε κάθε περίπτωση ο φόνος, τα βασανιστήρια, τα σωματικά αντίποινα, ο ακρωτηριασμός, οι πράξεις οργής εις βάρος της προσωπικής αξιοπρέπειας, η σύλληψη ομήρων, οι συλλογικές τιμωρίες, οι εκτελέσεις χωρίς τακτική δίκη και γενικότερα κάθε είδους αισχρής και ταπεινωτικής μεταχείρισης (ICRC, 2012). Οι Συμβάσεις και το Πρωτόκολλο I απαγορεύουν αντίποινα στους πληγωμένους, σε αρρώστους και ναυαγούς, στο ιατρικό προσωπικό και στις ιατρικές υπηρεσίες, σε άμαχο πληθυσμό, αιχμάλωτους πολέμου, σε πολίτες, σε πολιτιστικά αντικείμενα (μνημεία και κάθε είδους αντικείμενο πολιτιστικού ή αρχαιολογικού ενδιαφέροντος) αλλά και στο περιβάλλον, σύμφωνα με τα άρθρα 46 της 1^{ης} Σύμβασης, το άρθρο 47 της 2^{ης} Σύμβασης, το άρθρο 13 της 3^{ης} Σύμβασης, το άρθρο 33 της 4^{ης} Σύμβασης και το άρθρο 20 του 1^{ου} Πρωτοκόλλου (σελ. 51 έως 56) (ICRC, 2012). Η πρώτη Σύμβαση της Γενεύης υιοθετήθηκε το 1864 από 12 κράτη και περιλάμβανε 10 άρθρα, που αφορούσαν την βελτίωση της τύχης των ασθενών και τραυματιών σε εμπόλεμες ζώνες (Ε.Ε.Σ., Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, τομέας Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών, 2020). Η δεύτερη συνθήκη υιοθετήθηκε από την Σύμβαση της Γενεύης στις 6 Ιουλίου του έτους 1906 για τη βελτίωση της τύχης των τραυματιών, ασθενών και ναυαγών των ενόπλων δυνάμεων που βρίσκονται στη θάλασσα απευθυνόμενη ειδικά σε μέλη των Ενόπλων Δυνάμεων

στη θάλασσα. Η τρίτη Σύμβαση της Γενεύης υπογράφηκε στις 27 Ιουλίου του έτους 1929, περιέλαβε και τους κανόνες μεταχείρισης των αιχμάλωτων πολέμου, τέθηκε ωστόσο σε ισχύ τον μήνα Ιούνιο του έτους 1931. Τις Συμβάσεις αυτές ανανέωσε, επέκτεινε και συμπλήρωσε η τέταρτη Σύμβαση με την προστασία των πολιτών εν καιρώ πολέμου, αφού προηγήθηκε ο Δεύτερος Παγκόσμιος πόλεμος, και αποκαλύφθηκαν διάφορα εγκλήματα πολέμου στις Δίκες της Νυρεμβέργης. Τα εγκλήματα αυτά προκάλεσαν κύματα αντιδράσεων και οργής, αλλά και εκδηλώσεις ειρηνιστικού και ανθρωπιστικού ενθουσιασμού για την απαλοιφή του πόνου που άφησε ο πόλεμος, με την υπογραφή της 4^{ης} Σύμβασης να γίνεται γεγονός το έτος 1949 (ICRC, 2012; Ε.Ε.Σ., 2020). Όμως οι Συμβάσεις αυτές θεωρήθηκαν πλέον ελλιπείς, καθώς πλέον οι συγκρούσεις πραγματοποιούνταν σε εσωτερικό επίπεδο με εμφυλίους πολέμους (όχι διεθνές, το οποίο κανονίζεται από τις Συμβάσεις της Γενεύης), ενώ οι περισσότεροι από αυτούς είχαν μετατραπεί σε ασύμμετρους, ενώ από αυτούς επηρεαζόταν μεγάλος αριθμός άμαχου πληθυσμού με ανάγκη την προστασία τους (Ε.Ε.Σ., 2020). Έτσι λοιπόν υιοθετήθηκαν το I και II Συμπληρωματικό Πρωτόκολλο εις την Σύμβαση της Γενεύης, το έτος 1977, όπου το πρώτο υπογραμμίζει πως δεν είναι στην ευχέρεια των πολεμικών παρατάξεων η επιλογή μεθόδων και εμπόλεμων μέσων, αντίθετα περιορίζονται αυτά με σκοπό την προστασία των πολιτών. Επιπροσθέτως απαγορεύεται η χρήση οποιουδήποτε αντικειμένου, ικανού να προκαλέσει τραυματισμούς και περιττό πόνο (ICRC, 2012). Μάλιστα, το άρθρο 40 του Πρωτοκόλλου I προστατεύει το υποκείμενο που έχει παραδοθεί ή δηλώνει την επιθυμία παράδοσης, από την επίθεση εναντίον του, ενώ σύμφωνα με τα άρθρα 38 και 39 του ίδιου Πρωτοκόλλου, απαγορεύεται η χρήση του εμβλήματος του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου, με προέκταση την απαγόρευση της χρήσης του εθνικού εμβλήματος των αντιπάλων σε μια πολεμική σύγκρουση (ICRC, 2012). Το 2005 το III Συμπληρωματικό Πρωτόκολλο υιοθετείται με σκοπό να θεσπίσει ένα τρίτο σύμβολο για τις ιατρικές υπηρεσίες, ώστε να χρησιμοποιηθεί από χώρες που προηγουμένως αμφισβητούσαν τον Ερυθρό Σταυρό και την Ερυθρά Ημισέληνο (Ε.Ε.Σ., 2020). Τέλος, σύμφωνα με το Πρωτόκολλο III, το κείμενο των Συμβάσεων πρέπει να είναι αναρτημένο σε κάθε στρατόπεδο ή κέντρο κράτησης ώστε οι αιχμάλωτοι να γνωρίζουν σε κάθε περίπτωση και στιγμή τα δικαιώματά τους και τα καθήκοντά τους ίδιους (ICRC, 2012).

Τα κράτη που υιοθέτησαν τις Συμβάσεις της Γενεύης του 1949 ανέρχονται σε 196. Τα κράτη που υιοθέτησαν τις Συμβάσεις της Γενεύης του 1949 αλλά κι το 1^ο Συμπληρωματικό Πρωτόκολλο ανέρχονται σε 174 ενώ τα κράτη που έχουν υιοθετήσει και τις Συμβάσεις της Γενεύης, αλλά και τα 3 Συμπληρωματικά Πρωτόκολλα είναι μόλις 69 (ICRC, Annual Report, 2017). Στην Ελλάδα οι Συμβάσεις της Γενεύης κυρώθηκαν με τον Ν. 3481/1955, το Συμπληρωματικό Πρωτόκολλο Ι κυρώθηκε με τον Ν. 1786/1988 και το Πρωτόκολλο ΙΙ με τον Ν. 2105/1992. Το Πρωτόκολλο ΙΙΙ κυρώθηκε το έτος 2009 (Ε.Ε.Σ., 2020).

2.4. Όργανα Ε.Σ.

- I. Η Γενική Συνέλευση, το ανώτατο διοικητικό όργανο της Διεθνούς Επιτροπής του Ερυθρού Σταυρού. Είναι υπεύθυνη για την εποπτεία του οργανισμού και διασφαλίζει ότι ο οργανισμός εκτελεί την αποστολή του. Διατυπώνει πολιτική, καθορίζει γενικούς στόχους και στρατηγική και εγκρίνει τον προϋπολογισμό και τους λογαριασμούς του Κινήματος. Η Συνέλευση καθορίζει το πλαίσιο συνεργασίας και σχέσεων εργασίας με τις άλλες συνιστώσες του Διεθνούς Κινήματος του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου και αναγνωρίζει νέες Εθνικές Εταιρείες που πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις. Αποτελείται από 15 έως 25 συνεπιλεγμένους Ελβετούς υπηκόους, οι οποίοι διορίζονται για τετραετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης της θητείας αυτής δύο φορές. Το όριο ηλικίας είναι 72 έτη (ICRC, n.d.).
- II. Το Συμβούλιο της Συνέλευσης, το επικουρικό όργανο της Συνέλευσης. Διασφαλίζει την ομαλή λειτουργία του ICRC, ιδίως όσον αφορά τους ανθρώπινους πόρους και τη χρηματοοικονομική διαχείριση και εγκρίνει επεκτάσεις προϋπολογισμού. Προετοιμάζει τις συζητήσεις της Συνέλευσης για οικονομικά θέματα, ιδίως εκείνες που απαιτούν την έγκριση της Συνέλευσης σχετικά με αλλαγές στα χρηματοοικονομικά αποθεματικά, τα κεφάλαια και τα ιδρύματα της ICRC και τους προϋπολογισμούς. Ακόμη βοηθά στον εντοπισμό πιθανών υποψηφίων για τις θέσεις Διεύθυνσης. Το συμβούλιο συνέλευσης μπορεί να ασκεί οποιοδήποτε από τα καθήκοντα της συνέλευσης σε καταστάσεις που απαιτούν επείγουσα απόφαση (ICRC, n.d.).

- III. Το Γραφείο του Προέδρου, το οποίο *απαρτίζεται από* *απαρτίζεται από* τον πρόεδρο, Peter Maurer, ο οποίος διαδέχθηκε τον Jakob Kellenberger την 1η Ιουλίου 2012, και τον αντιπρόεδρο, Gilles Carbonnier, ο οποίος διαδέχθηκε την Christine Beerli την 1η Απριλίου 2018. Ο αντιπρόεδρος βοηθά τον πρόεδρο στην εκτέλεση των καθηκόντων του και τον αντικαθιστά όταν απουσιάζει ή αδυνατεί να εκτελέσει τα καθήκοντά του ή κατόπιν αιτήσεώς του. Είναι επίσης υπεύθυνος για τη συνοχή, την ομαλή λειτουργία και την ανάπτυξη μηχανισμών διακυβέρνησης και εποπτείας (ICRC, n.d.).
- IV. Η Διεύθυνση, το εκτελεστικό όργανο της ICRC, υπεύθυνο για την εφαρμογή και την εποπτεία της θεσμικής στρατηγικής και των γενικών στόχων που καθορίζονται από τη Συνέλευση και το Συμβούλιο της Συνέλευσης. Η Διεύθυνση είναι επίσης υπεύθυνη για τη διαχείριση του προσωπικού της ICRC και τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας του οργανισμού στο σύνολό του.
- Γενικός διευθυντής είναι ο Robert Mardini,
 - διευθυντής επιχειρήσεων ο Dominik Stillhart,
 - διευθύντρια Διεθνούς Δικαίου και Πολιτικής η Helen Durham,
 - διευθύντρια επικοινωνίας και διαχείρισης πληροφοριών η Jennifer Hauseman,
 - διευθυντής ανθρώπινου δυναμικού ο Gherardo Pontrandolfi,
 - διευθύντρια οικονομικών πόρων και διοικητικής μέριμνας η Katie Sams (ICRC, n.d.).
- V. Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, είναι ένας φορέας εσωτερικής εποπτείας, ο οποίος ανεξάρτητα και αντικειμενικά παρακολουθεί και αξιολογεί την απόδοση και την αποτελεσματικότητα του οργανισμού σύμφωνα με αναγνωρισμένα διεθνή πρότυπα. Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, η Διεύθυνση και η Συνέλευση είναι τα τρία στοιχεία του συστήματος εσωτερικής εποπτείας. Η Συνέλευση, επικουρούμενη από την Επιτροπή Ελέγχου, έχει την τελική ευθύνη για την εποπτεία (ICRC, n.d.).
- VI. Η Επιτροπή Προστασίας Δεδομένων, (ή DPC) είναι ο φορέας ICRC που είναι υπεύθυνος για τον έλεγχο, ανεξάρτητα από τους άλλους φορείς και τη Διοίκηση, ότι η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων του ICRC συμμορφώνεται με την Προστασία Προσωπικών Δεδομένων και άλλους

ισχύοντες κανόνες και για την απόφαση σχετικά με τα δικαιώματα ατόμων όταν παραπέμπονται οι υποθέσεις τους ή άλλες περιπτώσεις προστασίας δεδομένων (ICRC, n.d.).

2.5. Θεμελιώδεις Αρχές του Ε.Σ.

Τον Οκτώβρη του 2015 το Διεθνές κίνημα του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου γιόρτασε τα 50 έτη της επίσημης υιοθέτησης των Θεμελιωδών Αρχών. Οι Θεμελιώδεις Αρχές του Ερυθρού Σταυρού χαρακτηρίζαν εξ αρχής το κίνημα, ωστόσο κωδικοποιήθηκαν το έτος 1965. Πρόκειται για τις αρχές του Ανθρωπισμού, της Αμεροληψίας, της Ουδετερότητας, της Ανεξαρτησίας, του Εθελοντισμού, της Ενότητας και της Παγκοσμιότητας (ICRC, 2015). Αναλυτικότερα :

- Ανθρωπισμός. Το Διεθνές Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου, το οποίο γεννήθηκε από την επιθυμία να προσφέρει υποστήριξη και βοήθεια χωρίς διακρίσεις στους τραυματίες στο πεδίο της μάχης, καταβάλλει προσπάθειες, με τη εθνική και διεθνή του ικανότητα, να αποτρέψει και να ανακουφίσει τα ανθρώπινα δεινά, όπου κι αν βρίσκεται. Σκοπός του κινήματος είναι να προστατεύσει τη ζωή και την υγεία και να διασφαλίσει τον σεβασμό για την ανθρώπινη υπόσταση. Προωθεί την αμοιβαία κατανόηση, τη φιλία, τη συνεργασία και τη συνεχή ειρήνη μεταξύ όλων των λαών (ICRC, 2016). Ίσως δεν μπορεί να συναχθεί κάτι περισσότερο από αυτόν τον όρο, από τον πολύ βασικό ορισμό του Ερυθρού Σταυρού της αρχής της ανθρωπότητας: πρόληψη και ανακούφιση των ανθρώπινων δεινών (Mackintosh, 2000).
- Αμεροληψία. Το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού δεν κάνει καμία διάκριση ως προς την φυλή, την εθνικότητα, τις πολιτικές απόψεις ή θρησκευτικές πεποιθήσεις- μη διάκριση (Mackintosh, 2000). Καθοδηγείται αποκλειστικά από τις ανάγκες των ανθρώπων και προσπαθεί να ανακουφίσει τα δεινά τους, δίνοντας προτεραιότητα στις πιο επείγουσες περιπτώσεις δυσφορίας (ICRC, 2016) και (Mackintosh, 2000). Ωστόσο η συγκεκριμένη Αρχή μερικές φορές φαίνεται να προκαλεί περιορισμούς στις διαπραγματεύσεις, αλλά η επιμονή του Ερυθρού Σταυρού σε αυτή είναι δικαιολογημένη, ώστε να επιτευχθεί η διατήρηση της εμπιστοσύνης του κόσμου στο Κίνημα (J. Labbe, 2015).

- Ουδετερότητα. Προκειμένου να συνεχίσει να απολαμβάνει την εμπιστοσύνη όλων, το κίνημα δεν δύναται να μεροληπτεί σε εχθροπραξίες (Ε.Ε.Σ., 2007) ή να εμπλακεί οποιαδήποτε στιγμή σε αντιπαραθέσεις φυλετικού, πολιτικού, ιδεολογικού ή θρησκευτικού χαρακτήρα (ICRC, 2016), αν και η αρχή αυτή δεν αναφέρεται στις Συμβάσεις της Γενεύης (Mackintosh, 2000).
- Ανεξαρτησία. Το Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού είναι ανεξάρτητο. Οι εθνικοί οργανισμοί, ενώ παρέχουν βοηθητικό έργο στις ανθρωπιστικές υπηρεσίες των κυβερνήσεων τους και υπόκεινται στους νόμους των αντίστοιχων χωρών τους (ICRC, 2016), οφείλουν πάντα να διατηρούν την αυτονομία τους, ώστε να μπορούν ανά πάσα στιγμή να ενεργούν σύμφωνα με τις αρχές του κινήματος (Ε.Ε.Σ., 2007).
- Εθελοντισμός. Το Κίνημα χαρακτηρίζεται από εθελοντική διάθεση και σε καμία περίπτωση δεν αποσκοπεί σε κερδοφορία (ICRC, 2015).
- Ενότητα. Δύναται σε μια χώρα να υπάρχει μόνο ένας Σύλλογος Ερυθρού Σταυρού ή Ερυθράς Ημισελήνου (Ε.Ε.Σ., 2007), οφείλει να είναι προσβάσιμος σε όλους εκτελώντας το ανθρωπιστικό του έργο σε όλη την επικράτεια (ICRC, 2016).
- Παγκοσμιότητα. Το Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου είναι παγκόσμιο, στο οποίο όλοι οι οργανισμοί έχουν ισότιμο καθεστώς και μοιράζονται τα ίδια καθήκοντα και ευθύνες στην αλληλοβοήθεια (Ε.Ε.Σ., 2007).

Οι πρώτες τέσσερις θεμελιώδεις αρχές του ανθρωπισμού, της αμεροληψίας, της ουδετερότητας και της ανεξαρτησίας έχουν ευρέως υιοθετηθεί από την ανθρωπιστική κοινότητα από το 1990, μεταξύ άλλων μέσω του ψηφίσματος 46/182 της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών το έτος 1991. Πλέον αναφέρονται κοινώς ως "Ανθρωπιστικές αρχές" (ICRC, 2015). Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε όμως, πως πέρα από τις άνω Αρχές, ο Ερυθρός Σταυρός ενστερνίζεται μια ακόμη πολύ βασική αρχή, αυτή της συγκατάθεσης, είτε των κρατικών Αρχών, είτε των μερών που εμπλέκονται σε μια διαμάχη, η οποία σέβεται την επιλογή των ενδιαφερομένων τόσο για παροχή βοήθειας, όσο και εκείνων που για προσωπικούς ή άλλους λόγους, αρνούνται να την δεχτούν (Mackintosh, 2000).

2.6. Τα εμβλήματα του Ε.Σ.

Τα εμβλήματα του Ερυθρού Σταυρού περιλαμβάνουν α) τον Ερυθρό Σταυρό, β) την Ερυθρά Ημισέληνο και γ) τον Ερυθρό Κρύσταλλο.

Το έμβλημα του Ερυθρού Σταυρού σε λευκό φόντο δημιουργήθηκε για έναν πολύ συγκεκριμένο σκοπό : να διασφαλίζει την προστασία των τραυματιών εν καιρώ πολέμου, καθώς και εκείνων που τους φροντίζουν. Υιοθετήθηκε ως σύμβολο το έτος 1963 αλλά καθιερώθηκε το έτος 1964 από την Σύμβαση της Γενεύης (Ε.Σ.Σ., 2020) και έχει δύο βασικούς σκοπούς : 1. Προστατευτική χρήση, με καθοριστική την εκδήλωση προστασίας, παραχωρημένης από τις Συμβάσεις της Γενεύης, προς το υγειονομικό προσωπικό και τις μονάδες, καθώς και στα εφοδιαστικά οχήματα και μέσα μεταφοράς (ICRC, 2017), 2. Αναγνωριστική χρήση, τόσο εν καιρώ πολέμου αλλά και ειρήνης, η οποία δηλώνει πως ένα άτομο συνδέεται με τον Ερυθρό Σταυρό. Ο σεβασμός και οι κανόνες χρήσης του εμβλήματος επιδέχονται τεράστιας σημασίας, αφού πρόκειται για ένα έμβλημα, το οποίο είναι ουσιαστικό να προστατευτεί ώστε να συνεχίσει να προστατεύει (Ε.Σ.Σ., 2020). Το έμβλημα του Ερυθρού Σταυρού αποτελεί ουσιαστικά την σημαία της Ελβετίας με αντεστραμμένα χρώματα, μεταφέροντας έτσι και το μήνυμα της ουδετερότητας (ICRC, 2017). Το έμβλημα της Ερυθράς Ημισελήνου υιοθετήθηκε από μουσουλμανικές χώρες, με επίσημη αναγνώριση της το έτος 1929 με την 3^η Σύμβαση της Γενεύης (ICRC, 2017). Το έμβλημα του Ερυθρού Κρυστάλλου είναι το τρίτο που αντιπροσωπεύει τον Ερυθρό Σταυρό, το οποίο πρόκειται για πολιτικά και θρησκευτικά ουδέτερο έμβλημα, υιοθετημένο το 2005, για τις χώρες που δεν επιθυμούν να χρησιμοποιούν τον Ερυθρό Σταυρό ή την Ερυθρά Ημισέληνο. (ICRC, 2017). Τα εμβλήματα δεν χαρακτηρίζονται από θρησκευτική σημασία. Υπηρετούν την ανθρωπότητα, γι' αυτό είναι σημαντικό να αναγνωρίζεται παγκοσμίως η χρήση τους. Τα εμβλήματα αντιπροσωπεύουν την προστασία και την ελπίδα, αλλά και την καθοδόν βοήθεια, ενώ παράλληλα υποδεικνύουν σε αυτούς που μάχονται ότι απαγορεύεται να επιτεθούν σε οποιονδήποτε ή οτιδήποτε φέρει τα εμβλήματα αυτά (ICRC, 2017). Προκειμένου να διασφαλιστεί η προστασία και ο παγκόσμιος σεβασμός των εμβλημάτων, κάθε συμβαλλόμενο κράτος που έχει υιοθετήσει τις συμβάσεις της Γενεύης του 1949 έχει την υποχρέωση να θεσπίσει εθνική νομοθεσία για ρύθμιση της χρήσης των εμβλημάτων και την πρόληψη και τιμωρία της ακατάλληλης χρήσης τους, εν καιρώ πολέμου και ειρήνης (IFRC, Emblems of Humanity, 2019).

Είναι σημαντικό πως τα εμβλήματα του Κινήματος του Ερυθρού Σταυρού προστατεύονται από το Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο, και έτσι απαγορεύεται η κατάχρηση τους, η μίμηση και γενικότερα η ακατάλληλη χρήση (π.χ. σε φαρμακεία) (ICRC, 2017). Επιδεικνύοντας ένα από τα εμβλήματα κατά την διάρκεια ένοπλων συγκρούσεων, φυσικών καταστροφών ή άλλων έκτακτων αναγκών, δίνεται ένα πολύ σημαντικό μήνυμα : αυτός που φέρει το έμβλημα παρέχει αποκλειστικά ανθρωπιστική βοήθεια σε ανθρώπους ή κοινότητες που πλήττονται από κρίση (IFRC, Emblems of Humanity, 2019).

2.7. Η Αποστολή του Ερυθρού Σταυρού

Η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού (ICRC) είναι ένας Οργανισμός αμερόληπτος, ουδέτερος και ανεξάρτητος, του οποίου αποκλειστικά ανθρωπιστική αποστολή είναι να προστατεύσει τις ζωές και την αξιοπρέπεια του θυμάτων ένοπλων συγκρούσεων και άλλων καταστάσεων που χαρακτηρίζονται από βία, παρέχοντας τους την βοήθεια που χρειάζονται. Ο ICRC προσπαθεί επίσης να αποτρέψει τα βασανιστήρια προωθώντας και ενισχύοντας το ανθρωπιστικό δίκαιο και τις καθολικές ανθρωπιστικές αρχές. Κατευθύνει και συντονίζει τις διεθνείς δραστηριότητες που διεξάγονται από το Κίνημα σε ένοπλες συγκρούσεις και άλλες καταστάσεις βίας.

2.8. Στην Συρία και την Μέση Ανατολή

Πριν ξεκινήσει ο πόλεμος, η Συρία αποτελούσε μια χώρα μεσαίου εισοδήματος (Gasser, 2016). Το έτος 2011 ξεκίνησε η κρίση (ICRC, Facts and Figures, 2017), η «Αραβική Άνοιξη», όπως το έχουν ονομάσει πολλοί, φάνηκε να έφτασε στη Συρία (Gasser, 2016), κατά την οποία πάνω από 400.000 άνθρωποι έχουν σκοτωθεί, 1,5 εκατομμύρια τραυματίστηκαν και περίπου 8 εκατομμύρια άνθρωποι έχουν εκτοπιστεί στο εσωτερικό. Τέσσερις στους πέντε Σύριους ζουν πλέον στη φτώχεια (ICRC, Facts and Figures, 2017). Με ένα τέταρτο εκατομμυρίου ανθρώπων νεκρούς και εκατομμύρια άλλους που ζουν σε απελπισμένες συνθήκες, η Συρία έχει γίνει συνώνυμο της ταλαιπωρίας (Gasser, 2016). Πια, η ανάπτυξή της έχει ανατραπεί ίσως μια γενιά, αν όχι περισσότερο. Οι υποδομές ηλεκτρικής ενέργειας, νερού και υγειονομικής περίθαλψης (νοσοκομεία και κλινικές) έχουν υποστεί τόσο σοβαρές ζημιές και υπολειπώνονται. Κάτω από τη συντριπτική επίδραση της διαμάχης, η οικονομία αγωνίζεται και υπάρχουν μηδαμινές θέσεις εργασίας και επιχειρήσεις εν λειτουργία (Gasser, 2016). Τα προαναφερθέντα νοσοκομεία και κέντρα περίθαλψης ήταν ο κυριότερος στόχος, με τον Πρόεδρο του Ισπανικού Ερυθρού Σταυρού να

υποστηρίζει, πως κανείς δεν θα ήθελε να ζει δίπλα σε κάποιο νοσοκομείο στο Χαλέπι. Οι φρικτές εικόνες των νοσοκομείων στη Συρία, το Αφγανιστάν και την Υεμένη που κατεδαφίστηκαν είναι ακόμα νωπές. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας κατέγραψε 594 τέτοια περιστατικά που αφορούν 959 θανάτους και 1.561 τραυματισμούς μεταξύ Ιανουαρίου 2014 και Δεκεμβρίου 2015 σε 19 χώρες που αντιμετωπίζουν καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, όπως η Συρία (ICRC, Syria: "Nobody wants to live near a hospital in Aleppo", 2016). Υπολογίζεται ότι σχεδόν 60.000 άνθρωποι εξαναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους στο Χαλέπι από τον Αύγουστο του 2016 με είκοσι χιλιάδες να απομακρύνονται εντός 72 ωρών. Κάποιοι άνθρωποι συνέχισαν να ζουν εκεί, σε καταφύγια, κάποιοι σε σχολεία, σκηνές και τζαμιά, ενώ άλλοι βρήκαν καταφύγιο σε κατεστραμμένα κτίρια από τους βομβαρδισμούς. Η πλειονότητα εκείνων που εγκατέλειψαν τα σπίτια τους ήταν οικογένειες, που αποτελούνταν από βρέφη και μικρά παιδιά (ICRC, Aleppo: Around 20,000 flee their homes over past three days, 2016).

Ο αριθμός των ανθρωπιστικών φορέων που προσπάθησαν να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση των τεράστιων και συνεχώς αυξανόμενων αναγκών έχει πολλαπλασιαστεί από το 2011. Ο συνεχής διάλογος του ICRC με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη απέδωσε αποτελέσματα, ενώ άλλοι ανθρωπιστικοί φορείς, καταβάλλουν αξιοσημείωτες προσπάθειες για παροχή βοήθειας, προσεγγίζοντας εκατομμύρια ανθρώπους παρά τους τρομακτικούς επιχειρησιακούς και ασφαλιστικούς περιορισμούς. Όλο και πιο συχνά, διασχίζουν τις πρώτες γραμμές για να προσφέρουν τουλάχιστον κάποια βοήθεια και υποστήριξη στους ανθρώπους που ζουν σε απελπισμένες καταστάσεις (Maurer, 2016). Μια δυστυχής έκβαση των συγκρούσεων ήταν ο θάνατος πενήντα εθελοντών του SARC (Αραβική Ερυθρά Ημισέληνο της Συρίας) και οκτώ εθελοντών της Παλαιστινιακής Εταιρείας Ερυθράς Ημισελήνου κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους (Gasser, 2016).

Το 2016 ο ICRC και η Συριακή Αραβική Ερυθρά Ημισέληνος βοήθησαν πάνω από 16 εκατομμύρια ανθρώπους μέσα στη Συρία (Maurer, 2016). Περισσότεροι από 120.000 άνθρωποι, στην πολιορκημένη πόλη Al Rastan, κοντά στο Homs, έλαβαν τρόφιμα, ιατρική περίθαλψη και είδη για την παροχή καθαρού νερού. Η βοήθεια δόθηκε από τη Διεθνή Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού (ICRC), την Αραβική Ερυθρά Ημισέληνο της Συρίας (SARC) και τα Ηνωμένα Έθνη σε μια συνοδεία 65 φορτηγών. Το Αλ Ραστάν, που συνορεύει με το Κυβερνείο της Χαμά, έχει δει έντονες συγκρούσεις τα τελευταία χρόνια. Ο ICRC παρείχε επίσης 24.000 δέματα τροφίμων,

φάρμακα και αναπηρικά αμαξίδια, παράλληλα παραδόθηκαν υλικά επεξεργασίας νερού, δεξαμενές, αντλίες και γεννήτριες για τη βελτίωση της κατάστασης των γεωτρήσεων και τη διασφάλιση σταθερής παροχής καθαρού νερού στον πληθυσμό (Krzysiek, 2016).

Τον Μάρτιο του 2019 κατοικούσαν στο στρατόπεδο Αλ Χολ που βρίσκεται στην βορειοανατολική Συρία παραπάνω από 55.000 άνθρωποι (Lee, 2019), με τον αριθμό να ανεβαίνει στους 70.000 τον Ιούλιο του 2019, με τα 2/3 του αριθμού αυτού να είναι ασυνόδευτοι ανήλικοι, οι περισσότεροι εκ των οποίων έχουν τραύματα πολέμου (Mortvedt, 2019). Σε συνεργασία με την Αραβική Ερυθρά Ημισέληνο της Συρίας, η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού έχει κατασκευάσει μια κοινοτική κουζίνα, με φαγητό από απλά υλικά, για την σωστή διατροφή των φιλοξενούμενων (Lee, 2019).

Στις 24 Απριλίου 2018 πραγματοποιήθηκε διάσκεψη στις Βρυξέλλες με θέμα τη Συρία, σχετικά με το ποια μέτρα θα μπορούσαν να ληφθούν για να διασφαλιστεί στο έπακρον η προστασία του άμαχου πληθυσμού στη Συρία. Ο εισηγητής της διάλεξης, Robert Mardini επισήμανε πόσο απαραίτητος είναι ο συστηματικότερος σεβασμός στο Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο (Mardini, 2018). Το άρθρο 75 του Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου πραγματεύεται τις Θεμελιώδεις Εγγυήσεις. Κατ' αυτές, τα άτομα που βρίσκονται υπό την εξουσία ενός μέρους και σε μειονεκτική θέση, δηλαδή βρίσκονται υπό το καθεστώς κράτησης, οφείλονται να αντιμετωπίζονται με ανθρωπισμό, χωρίς καμία διάκριση χρώματος, φύλου, φυλής, θρησκείας, γλώσσας ή πεποιθήσεων. Επίσης απαγορεύεται η κακομεταχείριση των κρατουμένων με οποιονδήποτε τρόπο και για οποιονδήποτε λόγο (όπως βία, βασανισμό, προσβολή κατά της ανθρώπινης αξιοπρέπειας), αντίθετα οι κρατούμενοι πρέπει να ενημερώνονται στην γλώσσα που ομιλούν, δεν πρέπει να καταδικάζονται ελλείψει δίκαιης δίκης. (E.C., 2020). Επίσης κατά την διάσκεψη επισημάνθηκε πόσο απαραίτητη είναι η πρόσβαση, με την έννοια της πρόσβασης στην πληροφορία, στην είσοδο σε στρατόπεδα, σε κρατούμενους και σε πολιορκημένες περιοχές. Ο κ. Mardini παρατήρησε επίσης πως, συχνότερα από ότι θα έπρεπε, η ανθρωπιστική πρόσβαση στη Συρία χρησιμοποιείται από τα μέρη της σύγκρουσης ως εμπόρευμα σε πολιτικές συναλλαγές ή διαπραγματεύσεις, τονίζοντας το απαράδεκτο της συνθήκης αυτής και την ανάγκη για τερματισμό της (Mardini, 2018). Τέλος, όπως δήλωσε ο Fabrizio Carboni, διευθυντής του ICRC για την Εγγύς και τη Μέση Ανατολή " *Όλες οι ζώνες θα πρέπει να είναι ασφαλείς για πολίτες και οποιονδήποτε άλλον δεν*

συμμετέχει άμεσα στις μάχες. Αυτό είναι ένα βασικό δόγμα του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου" (ICRC, Resource Center , 2019).

Ο Ερυθρός Σταυρός και το Κίνημα της Ερυθράς Ημισελήνου είναι μακράν ο σημαντικότερος ανθρωπιστικός παράγοντας στη Συρία σήμερα. Εντός πέντε χρόνων, 58 από τους εργαζόμενους του Ε.Σ. πέθαναν, στην προσπάθεια τους να σώσουν άλλους ανθρώπους. Οι αρχές του Ε.Σ., η ουδετερότητα, η ανεξαρτησία, η αμεροληψία, δεν έχουν αλλάξει. Το ICRC και η Αραβική Ερυθρά Ημισέληνος της Συρίας μπορούν ακόμη να κάνουν περισσότερα, μαζί, αλλά χρειάζονται απρόσκοπτη πρόσβαση και υποστήριξη των δράσεων τους. Οι εταίροι της κίνησης χρειάζονται επίσης την υποστήριξη του κόσμου για να βοηθήσουν περισσότερους Σύριους στην περιοχή και πέραν αυτής (Maurer, 2016).

2.9. Στην Ελλάδα του 1922

Το κίνημα του Ε.Σ. δραστηριοποιείται σε όλο τον κόσμο, παρέχοντας ανθρωπιστική βοήθεια σε 199 χώρες (ICRC, 2017). Το ερυθροσταυρικό έργο συνεχίστηκε να διευρύνεται και να αναπτύσσεται, υπό την πίεση ποικίλων και επιτακτικών εθνικών και κοινωνικών αναγκών (Πανταζίδης, 1987). Σε αυτές τις ανάγκες άνηκε και ο Μικρασιατικός Πόλεμος, κατά τον οποίο εκατοντάδες χιλιάδες Έλληνες από την Ανατολική Θράκη και την Μικρά Ασία, διέφυγαν στην νησιωτική και ηπειρωτική χώρα, διωκόμενοι από τα δεινά της καταστροφής, ενώ όσοι δεν κατόρθωσαν να απομακρυνθούν εγκαίρως, βίωσαν την αιχμαλωσία, την καταναγκαστική εργασία και τον θάνατο (Πανταζίδης, 1987). Τοιαύτη χρονική στιγμή, στην ανθρωπιστική βοήθεια και συμπαράσταση των Ελλήνων Μικρασιατών συνέβαλε και ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός. Αρχικά επικαλέστηκε την επείγουσα οικονομική αρωγή της Ελληνικής κοινωνίας αλλά και των ομοεθνών του εξωτερικού, την Διεθνή κοινότητα του Ερυθρού Σταυρού καθώς και την φιλανθρωπική οργάνωση της Νέας Υόρκης «Near East Relief Fund», η οποία και εισακούστηκε με γενναιόδωρες δωρεές για την ανακούφιση των δεινών περιστάσεων της Ελλάδος (Πανταζίδης, 1987). Προσέφερε σημαντικό έργο στην Στρατιωτική Υγειονομική Υπηρεσία, μέσω της επάνδρωσης των στρατιωτικών νοσοκομείων με σημαντικό αριθμό επίλεκτων Αδελφών Νοσοκόμων του Ερυθρού Σταυρού, του εφοδιασμού των ανωτέρω νοσοκομείων με νοσηλευτικά ήδη και φάρμακα κ.α. Για την διάσωση και περίθαλψη των προσφύγων παραχώρησε μεγάλες ποσότητες κατασκηνωτικού υλικού, στρωμάτων και κλινοσκεπασμάτων στο Υπουργείο Περιθάλψεως με σκοπό την άμεση στέγαση των

προσφύγων, εφοδίασε με οικιακά σκεύη και είδη χιλιάδες προσφυγικές οικογένειες από ειδικές προμήθειες του και δωρεές, και γενικότερα έπραξε με αποφασιστικό και ανθρωπιστικό γνώμονα στην ανάγκη αυτή (Πανταζίδης, 1987).

Ένας από τους τομείς δραστηριοποίησης του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, ήταν και το Γραφείο Αιχμαλώτων. Ύστερα της μικρασιατικής καταστροφής, το Γραφείο Αιχμαλώτων, δέχτηκε τεράστιο αριθμό αιτήσεων πληροφόρησης σχετικά με την κατάσταση εκείνων που παρέμεναν αιχμάλωτοι στην Τουρκία (Πανταζίδης, 1987). Εκείνη την περίοδο, χιλιάδες επιστολές, χρηματικά βοηθήματα και δέματα παραδόθηκαν στους Έλληνες αιχμαλώτους από την συνεργασία του Ελληνικού, Τουρκικού και Αμερικανικού Ερυθρού Σταυρού. Εκτός από την πληροφόρηση των Ελλήνων προσφύγων που βρίσκονταν στην Ελλάδα σχετικά με την κατάσταση των αιχμαλώτων στην Τουρκία, το Γραφείο αυτό οργάνωνε και την επικοινωνία μεταξύ τους, κάτι που συνείσφερε στην ενθάρρυνση και εγκαρδίωση τους, έως και την διακοπή της λειτουργίας του, περί τον Ιούλιο του 1925 (Πανταζίδης, 1987).

Ήδη μάλιστα από το έτος 1915 λειτουργεί η Διεύθυνση Αναζητήσεων του Ε.Ε.Σ. παρέχοντας παράλληλο έργο με αυτό του Γραφείου Αιχμαλώτων, με κυριότερους στόχους την αποκατάσταση των οικογενειακών δεσμών, με σκοπό να διατηρηθεί η οικογενειακή συνοχή, η επικοινωνία μεταξύ τους αλλά και η εξακρίβωση και ενημέρωση της τύχης των αγνοουμένων στους οικείους τους (Ε.Ε.Σ., Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, 2007).

Ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός σήμερα απαρτίζεται από 6 τομείς:

1. Τομέας Νοσηλευτικής, ο οποίος ιδρύθηκε το 1878, στο οποίο παρακολουθούν προγράμματα νοσηλευτικής εκπαίδευσης εθελοντές, οι οποίοι φτάνουν σήμερα τους 25.000. Ο τομέας νοσηλευτικής συνεργάζεται, μεταξύ άλλων, με την ελληνική κυβέρνηση και μετέχει σε άλλα ευρωπαϊκά δίκτυα, με σκοπό την κοινή συλλογική πορεία, τα βέλτιστα εκπαιδευτικά προγράμματα και την επίτευξη διεθνών αποστολών για την διάσωση και νοσηλεία ανθρώπων εν ανάγκη.
2. Τομέας Κοινωνικής Πρόνοιας, ο οποίος ιδρύθηκε το 1964, με στόχους
 - a) την ανταπόκριση στις κοινωνικές ανάγκες σε εθνικό αλλά και διακρατικό επίπεδο
 - b) την μελέτη των κοινωνικών αναγκών, με σκοπό την υλοποίηση προγραμμάτων, ειδικά σχεδιασμένων για το εκάστοτε πρόβλημα

- c) την εκπαίδευση και αξιοποίηση εθελοντών
 - d) την ενεργή συμμετοχή στις έκτακτες ανάγκες που προκύπτουν κ.α.
3. Τομέας Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών, ο οποίος ιδρύθηκε το 1932, ο οποίος δραστηριοποιείται σε 35 πόλεις της Ελλάδος, με 4.500 ενεργά μέλη. Δράσεις του ως άνω τομέα είναι η εκπαίδευση εθελοντών, η παροχή βοήθειας και κινητοποίηση σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών, φυσικών καταστροφών και ατυχημάτων, η υποδοχή προσφύγων και μεταναστών σε κάθε σημείο εισόδου στην χώρα, η παροχή πρώτων βοηθειών και υγειονομική κάλυψη συναυλιών, αθλητικών αγώνων, πολιτιστικών παραστάσεων κ.α.
 4. Τομέας Διεθνούς Συνεργασίας, Οργανωσιακής Ανάπτυξης και Προγραμμάτων Ε.Ε.Σ., ο οποίος συστάθηκε τον Ιούνιο του 2019, με στόχους τον εκσυγχρονισμό του Ε.Ε.Σ., ο συντονισμός των Εθνικών Συλλόγων, των προγραμμάτων του Ε.Σ., η διαχείριση θεμάτων Διεθνών Σχέσεων αλλά και η βέλτιστη αξιοποίηση των υπηρεσιών του Ε.Σ.
 5. Τομέας Νεότητας, ιδρυμένος τον Ιούνιο του 2019, με σκοπό την προώθηση των Θεμελιωδών Αρχών του Ε.Σ., την παροχή βοήθειας άνευ όρων, την ευαισθητοποίηση σε παγκόσμια θέματα και του Περιβάλλοντος κ.α.
 6. Διεύθυνση Αναζητήσεων, όπως αυτή αναφέρθηκε παραπάνω.

(Ε.Ε.Σ., Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός , 2007).

Στην Ελλάδα την δράση του Ερυθρού Σταυρού κανονίζουν νόμοι του Ελληνικού Συντάγματος. Σε αυτούς περιλαμβάνονται οι εξής νόμοι :

- 1) 1821/1988 περί της Κύρωσης σύμβασης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού
- 2) 3013/2002 περί αναβάθμισης της πολιτικής προστασίας
- 3) 3868/2010 περί αναβάθμισης του Εθνικού Συστήματος Υγείας (Ε.Ε.Σ., 2020).

3.1. 2015

Στην ανθρωπιστική βοήθεια και κοινωνική πολιτική της χώρας συνέβαλαν σημαντικά οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (Christodoulou G., 2016). Το έργο που πραγματοποιήθηκε από διάφορους επίσημους οργανισμούς και άτυπες συλλογικές στις διάφορες γεωγραφικές τοποθεσίες σε όλη την Ελλάδα, από εθελοντές και ΜΚΟ, οι οποίες έγιναν ενεργές σε αυτές τις περιοχές από τον Σεπτέμβριο του 2015 έως σήμερα (Νοέμβριος 2020) δεν έχει καταγραφεί με συνέπεια και ακρίβεια.

Στη Λέσβο, η αρχική πρωτοβάθμια ανθρωπιστική δράση των εθελοντών και η συνεισφορά τους συνίστατο στη διάσωση συχνά των προσφύγων, ιδίως των παιδιών, κατά την αποβίβαση τους στο νησί και στο πρώτο καλωσόρισμα τους. Μετά τους περιορισμούς που επιβλήθηκαν για την άμεση αποβίβαση προσφύγων στην ακτή της Λέσβου και η συλλογή τους από τις διασωστικές λέμβους των Coast Guard και τον Frontex, οι εθελοντές επικεντρώθηκαν περισσότερο σε θέματα υγείας και καθημερινής προστασίας για το πρόσφυγες, μετακινώντας τους προς τους οικισμούς φιλοξενίας, κυρίως την Ειδομένη. Συνολικά, η Ειδομένη φιλοξένησε περίπου 9.200 πρόσφυγες, ενώ 5.000 πρόσφυγες στρατοπέδευσαν στους γειτονικούς οικισμούς και κοινότητες ή στο πλάι της εθνικής οδού προς τα ελληνικά σύνορα της ΠΓΔΜ (Chtouris S., 2017).

Στο κλίμα της προσφυγικής κρίσης, η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού, από την πρώτη άφιξη των προσφύγων, έως και σήμερα, παρέχει σημαντικό ανθρωπιστικό έργο και συνδράμει στην εξομάλυνση των δυσχερειών των προσφύγων (Ε.Ε.Σ., 2007). Συγκεκριμένα, έχει ενεργοποιήσει τον μηχανισμό Διεύθυνσης Αναζητήσεων, ο οποίος διαθέτει το μεγαλύτερο αρχείο αναζητήσεων στην Ελλάδα και αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα παγκοσμίως αρχεία, με περίπου 400.000 ατομικές καρτέλες. Η «Τράπεζα Πληροφοριών» του Τομέα Αναζητήσεων τροφοδοτείται διαρκώς με νέα δεδομένα και ντοκουμέντα ενώ, για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του, συνεργάζεται στενά με τη Διεθνή Επιτροπή Ερυθρού Σταυρού (ICRC), το Διεθνές Δίκτυο Υπηρεσιών Αναζητήσεων, με Κρατικούς ή Ιδιωτικούς Φορείς, Διεθνείς Οργανισμούς, τα Μ.Μ.Ε. και εθελοντές στην Ελλάδα και το εξωτερικό (Ε.Ε.Σ., 2007).

Για το έτος 2015, κατά το οποίο παρατηρήθηκε η έξαρση του προσφυγικού φαινομένου, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός έδωσε το ανθρωπιστικό παρόν του μέσα από αρκετές δράσεις. Μεταξύ αυτών, οργάνωσε εκδήλωση τον Ιούνιο του 2015 για την Ημέρα του Πρόσφυγα για την ψυχαγωγία των Ασυνόδευτων Ανηλίκων της Δομής Φιλοξενίας Βόλου, διένειμε 1000 μερίδες φαγητού σε πρόσφυγες και μετανάστες στον καταυλισμό της Κω τον Αύγουστο, και κινητοποίησε την διαδικασία χρηματοδότησης από τον Αυστριακό Ερυθρό Σταυρό, για το Πολυδύναμο Κέντρο Κοινωνικής Στήριξης και Ενσωμάτωσης Προσφύγων, το οποίο βρίσκεται στην Αθήνα, με σκοπό την διευκόλυνση της ένταξης των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία. Παράλληλα, ξεκίνησε την λειτουργία του Κέντρου Προσωρινής Φιλοξενίας Προσφύγων και Μεταναστών, ο οποίος βρίσκεται στον Ελαιώνα, με στελέχωση του από κοινωνικούς λειτουργούς και εθελοντές, για την διανομή 3 γευμάτων, την δημιουργική απασχόληση των παιδιών και την εξειδικευμένη υπηρεσία στις ανάγκες των προσφύγων. Επίσης, 450 ωφελούμενοι έλαβαν «ανθρωπιστικά πακέτα» στην Κω, με οικογενειακά δέματα, κιτία προσωπικής υγιεινής κ.α, ενώ μοιράστηκαν στην περιοχή της Ειδομένης φάρμακα, ρουχισμός, γάλα και νερό, στην Λέσβο σε παραπάνω από 1000 οικογένειες, ενώ στην Πλατεία Βικτωρίας, όπου διέμεναν προσωρινά οικογένειες, μοιράστηκαν νερό και φαγητό (Ε.Σ.Σ., 2020).

3.2. 2016

Η ανθρωπιστική βοήθεια συνεχίστηκε και το έτος 2016. Σεβόμενος τις θρησκευτικές πρακτικές των προσφύγων διένειμε στο Κέντρο Διαχείρισης Προσφυγικής Κρίσης Σκαρμαγκά 3.200 πακέτα ξηράς τροφής, αλλά και είδη για το Ραμαζάνι, όπως τσάι, ζάχαρη, προμηθεύοντας τους με ανακυκλώσιμα ποτήρια. Η ίδια δράση πραγματοποιήθηκε και στην Κω, όπου διέμεναν 560 πρόσφυγες στην Δομή Υποδοχής και Καταγραφής των προσφύγων/μεταναστών. Τον Ιούνιο ο Ε.Ε.Σ. εκπαίδευσε 20 παιδιά, ηλικίας 5 έως 10 ετών, σε θέματα υγιεινής, μέσω δραστηριοτήτων ζωγραφικής, τραγουδιού και ανταλλαγής δώρων, τον Ιούλιο πραγματοποίησε εμβολιασμό συνολικά 500 παιδιών στα Κέντρα Φιλοξενίας Ριτσώνα και Σκαρμαγκά, σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας και διένειμε 3.200 πακέτα ξηράς τροφής, 3.200 πακέτα ειδών προσωπικής υγιεινής, 300 πάνες και 1.400 σακίδια. Παράλληλα, ο Ιταλικός Ερυθρός Σταυρός προμήθευσε τον Ελληνικό Ε.Σ. με 130 υπνόσακους για παιδιά και άλλα βρεφικά είδη στην Θεσσαλονίκη (Ε.Σ.Σ., 2020). Τον Νοέμβριο του έτους 2016 διοργάνωσε σε συνεργασία με την Ελληνική Αστυνομία το 2^ο Εργαστήριο Κράτησης Μεταναστών στην Αθήνα. Το εργαστήριο είχε ως προβληματική, κατά

κύριο λόγο, την διαχείριση των τόπων κράτησης των μεταναστών και προσφύγων, τον εντοπισμό και την καταγραφή των ευάλωτων και ανήλικων ατόμων, και στην διασφάλιση της προστασίας τόσο των εργαζόμενων, όσο και των κρατούμενων. Στο εργαστήριο αυτό η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού υπογράμμισε την ανάγκη κοινής διαχείρισης του ως άνω ζητήματος, με γνώμονα, πάντοτε, την ασφάλεια και την δίκαιη μεταχείριση των κρατούμενων (Megaloudi, 2016).

3.3. 2017

Από τον Ιανουάριο έως τον Αύγουστο του 2017 το ICRC έκανε δωρεά στους Έλληνες ανταποκριτές πρώτης γραμμής: 475 κιτ DNA, 270 σακούλες σώματος, 600 ετικέτες σώματος, καθώς και επιτραπέζιους υπολογιστές, ψηφιακές φωτογραφικές μηχανές, σκληρούς οδηγούς, γραβάτες και εγκληματολογικό εξοπλισμό ανθρωπολογίας (ICRC, 2017). Τον Απρίλιο του ίδιου έτους, ολοκληρώθηκε η ανακαίνιση του Κέντρου Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων στον Βόλο, με χρηματοδότηση της Ε.Ε., για την επέκταση των υπηρεσιών του Κέντρου Φιλοξενίας, την αγορά εξοπλισμού και την στελέχωση του με επιπλέον εξειδικευμένο προσωπικό. Ο Ε.Ε.Σ. ανέλαβε επίσης δράσεις για την ψυχική υγεία των προσφύγων, μέσω της διεξαγωγής σεμιναρίων για την καταπολέμηση του άγχους και των ασκήσεων σωματικής ευεξίας, εκπαιδευτικές εκδρομές των ασυνόδευτων ανηλίκων στην βιβλιοθήκη Πηλίου και εκθέσεις ζωγραφικής με έργα φιλοξενούμενων στην Δομή Ριτσώνας (Ε.Σ.Σ., 2020) Πάνω από 300 ελληνικοί ακτοφύλακες εκπαιδεύτηκαν από την ιατροδικαστική ομάδα του ICRC σε διαδικασίες για τη διαχείριση των νεκρών (ICRC, 2017). Σχετικά με αυτό το ζήτημα, πολλοί πρόσφυγες διέσχισαν το υδάτινο σύνορο των 150 χιλιομέτρων που χωρίζει την Ελλάδα και την Τουρκία. Αυτός ο ποταμός για κάποιους αποτέλεσε πύλη, και για άλλους χώρο απώλειας της ζωής τους, με έναν αριθμό ανθρώπων να μην έχουν ακόμη εντοπιστεί. Σε αυτή την συνθήκη, ο Ερυθρός Σταυρός εργάζεται για την βελτίωση των μηχανισμών αναγνώρισης, προσπαθώντας να χειριστεί με αξιοπρέπεια την ενημέρωση της οικογένειας και την μεταχείριση των νεκρών. Τα στατιστικά στοιχεία που αφορούν τον αριθμό των ανθρώπων που προσπάθησαν, και προσπαθούν ακόμη να διασχίσουν τον ποταμό, είναι λιγοστά, και ακόμη πιο αναξιόπιστα τα στοιχεία των ανθρώπων που έχασαν την ζωή τους κατά την προσπάθεια αυτή. Έτσι, η ιατροδικαστική ομάδα του Ερυθρού Σταυρού εργάζεται με τις Αρχές για την σωστή αναγνώριση των νεκρών μεταναστών, αλλά και την διασφάλιση της αξιοπρεπούς ταφής τους (Pavlidis, 2017).

3.4. 2018

Σύμφωνα με την Διεθνή Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού, το έτος 2018 περίπου 32.500 μετανάστες πέρασαν από την Τουρκία τα νησιά του Αιγαίου, με σχεδόν τους μισούς να φτάνουν στο νησί της Λέσβου, αλλά και στην Σάμο και τη Χίο (ICRC, 2019). Η πλειοψηφία καταγόταν από το Αφγανιστάν, η οποία μάλιστα χώρα χαρακτηρίστηκε η πλέον πιο επικίνδυνη χώρα στον κόσμο για να κατοικεί κανείς (Malichudis, 2019), τη Συρία και το Ιράκ, με περισσότερους από τους μισούς από εκείνους να είναι γυναίκες και παιδιά. 52,2% των ερωτηθέντων στην έρευνα που πραγματοποίησε η Κάπα Research, ήταν γυναίκες και 47,6 άνδρες. Το 52,2% των προσφύγων που ερωτήθηκαν στην ίδια έρευνα, έχουν καταφύγει στην Ελλάδα με τα παιδιά τους (ΚΑΠΑ Research, 2020). Την ίδια στιγμή, οι αφίξεις μέσω των ελληνοτουρκικών συνόρων σημείωσαν απότομη αύξηση με σχεδόν 18.000 μετανάστες να διασχίζουν τον ποταμό Έβρο (σε σύγκριση σε 5.700 το 2017) (ICRC, 2019). Η μεταναστευτική διαδρομή μέσω θαλάσσης και ξηράς από την Τουρκία στην Ελλάδα, που ακολουθούν οι πρόσφυγες, παραμένουν επικίνδυνες και ακόμη και θανατηφόρες, ενώ οι άνθρωποι συνεχίζουν να χωρίζονται, αφήνοντας οικογένειες σε άγχος και απελπισία. Το 2018, 174 άνθρωποι πέθαναν ή εξαφανίστηκαν στο Αιγαίο Πέλαγος και 39 έχασαν τη ζωή τους ενώ διέσχισαν τον Ποταμό Έβρο. Η Διεθνής Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού έχει συλλέξει παραπάνω από 300 αιτήματα από οικογένειες που αναζητούν συγγενείς που δυνητικά αναζητούνται λόγω διάφορων ναυαγίων στο Αιγαίο από το 2015. Σχεδόν οι μισές από αυτές τις περιπτώσεις (45%) αφορούν παιδιά (ICRC, 2019). Επιπλέον, τουλάχιστον 28 μετανάστες πέθαναν σε τροχαία ατυχήματα σε δρόμους στη Βόρεια Ελλάδα πέρυσι. Σύμφωνα με τα τελευταία κυβερνητικά στοιχεία, περίπου 70.000 μετανάστες παραμένουν σε εγκαταστάσεις υποδοχής και δομές φιλοξενίας στην Ελλάδα. Αν και η κατάσταση και οι συνθήκες διαβίωσης έχουν βελτιωθεί σε πολλές από αυτές τις εγκαταστάσεις, εξακολουθούν να υπάρχουν πολλές προκλήσεις, ιδιαίτερα στα νησιά του Αιγαίου, όπου οι σταθερές αφίξεις και ο συνεχιζόμενος γεωγραφικός περιορισμός έχουν οδηγήσει σε υπερπληθυσμό των εγκαταστάσεων και έτσι την επιδείνωση των συνθηκών υποδοχής (Chtouris S., 2017). Τον Δεκέμβριο του 2018, περίπου 15.000 μετανάστες περίμεναν να διεκπεραιωθούν οι αιτήσεις ασύλου τους στα νησιά. Η μακρά περίοδος αναμονής της διαδικασίας ασύλου για μερικούς από τους πρόσφυγες έχει οξύνει τις εντάσεις στις δομές υποδοχής και έχει επηρεάσει αρνητικά την ψυχική τους υγεία (Christodoulou G., 2016). Στοιχεία από το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής

Αλληλεγγύης δηλώνουν ότι στο τέλος του Δεκεμβρίου του έτους 2018, ο αριθμός αναγνωρισμένων ασυνόδευτων παιδιών στην χώρα ήταν 3.741, με περισσότερα από τα μισά να ζουν σε ανεπαρκείς δομές –συμπεριλαμβανομένων τουλάχιστον 86 υπό προστατευτική επιμέλεια (Chtouris S., 2017). Και πάλι ο Ερυθρός Σταυρός αποδείχθηκε ουσιαστικός παράγοντας στην προσφυγική κρίση, προσφέροντας 1.415 τηλεφωνικές κλήσεις σε μετανάστες σε όλη την Ελλάδα, συγκέντρωσε 416 νέα αιτήματα ανίχνευσης και ολοκλήρωσε θετικά 76 περιπτώσεις οικογενειών που αναζητούσαν τους αγνοούμενους συγγενείς τους (ICRC, 2019). Οι εκπρόσωποι του ICRC πραγματοποίησαν 29 επισκέψεις σε μετανάστες σε 15 περιοχές κράτησης μεταναστών σε όλη την Ελλάδα και συνεργάστηκαν με τις αρμόδιες αρχές για να διασφαλίσουν τις κατάλληλες συνθήκες κράτησης και διαδικαστικές εγγυήσεις, ειδικά για τους πιο ευάλωτους. Κατά τη διάρκεια των επισκέψεων, η ICRC παρείχε 6.985 σετ υγιεινής και πάνω από 6.500 ρούχα σε κρατούμενους μετανάστες για να διευκολύνουν την καθημερινή τους ζωή. 2.947 κάρτες τηλεφώνων διανεμήθηκαν για να επιτρέψουν στους μετανάστες που κρατούνται να επικοινωνήσουν με τις οικογένειές τους (ICRC, 2019). Παράλληλα, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός πραγματοποίησε εκπαιδευτικές δράσεις. 22 ανήλικοι πρόσφυγες συμμετείχαν στην εκδήλωση της παρουσίασης Περιοδικού για τη Μαθηματική Εταιρεία, όπου 6 εκ των οποίων συλλέξανε πληροφορίες για τη διδασκαλία των Μαθηματικών από τις χώρες καταγωγής τους και σύγκριναν τις διαφορές στον τρόπο εκμάθησής τους σε σχέση με την Ελλάδα και την Ευρώπη, στην Δομή της Λάρισας 5 πρόσφυγες συμμετείχαν σε εξετάσεις για την απόκτηση κρατικού πιστοποιητικού γλωσσομάθειας της ελληνικής, στην Αθήνα 12 ανήλικοι φιλοξενούμενοι επισκέφθηκαν έκθεση ζωγραφικής στην Τεχνόπολη της Αθήνας, η οποία φιλοξενούσε έργα προσφύγων όλων των ηλικιών, 2^ο ασυνόδευτοι ανήλικοι παρακολούθησαν παράσταση πολεμικών τεχνών στο Κλειστό Ολυμπιακό Στάδιο Γαλατσίου και 10 επίσης ασυνόδευτοι ανήλικοι παρακολούθησαν την θεατρική παράσταση «Το ταξίδι», στην οποία συμμετείχαν 14 πρόσφυγες και 6 Έλληνες, με σκοπό την ευαισθητοποίηση του κόσμου για τις εμπειρίες των προσφύγων (Ε.Σ.Σ., 2020).

3.5. 2019

Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού για το έτος 2019 αναφέρεται πως ο Ε.Ε.Σ. λειτουργεί 5 Κέντρα Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, δυναμικότητας 154 ανηλίκων, 1 στον Βόλο, 3 στην Αθήνα και 1 στα Καλάβρυτα. Οι ανήλικοι φιλοξενούμενοι είναι αγόρια προεφηβικής και εφηβικής ηλικίας (15-18

ετών). Οι παρεχόμενες από τον Ε.Σ.Σ. υπηρεσίες περιλαμβάνουν στέγαση, σίτιση, διάθεση ειδών ατομικής υγιεινής, ιματισμού και υπόδησης, εξασφάλιση της πρόσβασης σε υπηρεσίες εκπαίδευσης και υγείας, συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη, νομική συνδρομή, εκμάθηση ελληνικών και διερμηνεία (Ε.Ε.Σ., 2007). Συνοπτικά, διαμένουν στις Δομές Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων 258 ανήλικοι πρόσφυγες, 63.170 πρόσφυγες επισκέφθηκαν τα Πολυδύναμα Κέντρα Προσφύγων, όπου εκεί παρασχέθηκαν 66.915 υπηρεσίες, οι τηλεφωνικές κλήσεις με σκοπό την παροχή καθοδήγησης ανέρχονται στις 43.671, ενώ διανεμήθηκαν 17.263 είδη για την ανακούφιση των καιρικών φαινομένων, όπως είδη ατομικής υγιεινής, χειμερινά ρούχα και είδη (Ε.Ε.Σ., ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2019, 2019). Οι δράσεις του Ερυθρού Σταυρού για το έτος 2019 περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων, εκπαιδευτικές επισκέψεις προσφύγων στο εργοστάσιο αναψυκτικών ΕΨΑ στον Βόλο, με ξενάγηση στο μουσείο του εργοστασίου, περίπατο κατά των διακρίσεων στο Κέντρο της Αθήνας, ο οποίος διοργανώθηκε από το Ελληνικό Φόρουμ Μεταναστών τον Μάρτιο του έτους 2019 για τον εορτασμό της Διεθνούς Μέρας Εξάλειψης των Φυλετικών Διακρίσεων και εκπαιδευτική ξενάγηση των φιλοξενούμενων του Κέντρου Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων στο Μουσείο Μπενάκη στην έκθεση «Δρόμοι της Αραβίας». Παράλληλα, τον Σεπτέμβριο ξεκίνησε η συνεργασία του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού με τις οργανώσεις Humanity Crew και Service Civil International, με στόχο την ψυχοκοινωνική στήριξη μητέρων και παιδιών μέσω της εργοθεραπείας, των μαθημάτων yoga και των καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων, καθώς και υλοποιήθηκε επιτυχώς το πρόγραμμα IMMERSE, για την βελτίωση της ένταξης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης παιδιών μεταναστών και προσφύγων στην Ευρώπη, το οποίο πραγματοποιήθηκε στο Πολυδύναμο Κέντρο Προσφύγων, από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Έρευνας και την Πάντειο Σχολή (Ε.Σ.Σ., 2020).

Για το έτος 2019, η Διεύθυνση Αναζητήσεων επικεντρώθηκε κατά κύριο λόγο στο μεταναστευτικό και προσφυγικό ζήτημα. Ήδη από το 2015 έως και το 2019 καταγράφηκαν στο σύστημα της Διεύθυνσης πάνω από 3.300 υποθέσεις. Πιο αναλυτικά, καταγράφηκαν 1026 υποθέσεις αναζητούμενων, 484 αιτήματα αναζητήσεων, 170 ολοκληρωμένες υποθέσεις και 410 νέες καταχωρήσεις (Ε.Ε.Σ., 2019).

Η λειτουργία της Διεύθυνσης Αναζητήσεων, συγκεκριμένα, λειτουργεί με την εξής απλή διαδικασία:

1. Εύρεση του πλησιέστερου γραφείου του Ερυθρού Σταυρού στην παρούσα χώρα διαμονής.
2. Επικοινωνία με το γραφείο αυτό.
3. Παροχή πληροφοριών στους εργαζόμενους του γραφείου αυτού, με πλήρεις πληροφορίες για το μέλος της οικογένειας που αναζητείται.

Έτσι, ενεργοποιείται ο μηχανισμός αναζήτησης, ενώ η διαδικασία αυτή προσφέρεται πλέον και ηλεκτρονικά, μέσω της αναζήτησης από την ιστοσελίδα της Διεθνούς Επιτροπής του Ερυθρού Σταυρού, Restoring Family Links (ICRC, Restoring Family Links, n.d.).

3.6. 2020

Το βράδυ 8^{ης} Σεπτεμβρίου 2020 ξέσπασε καταστροφική πυρκαγιά στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης στην Μόρια της Λέσβου, εν καιρώ πανδημίας Covid-19. Η πληρότητα του Κέντρου ήταν 4 φορές παραπάνω από την κανονική χωρητικότητα του, με την φωτιά να αφήνει άστεγους παραπάνω από 13.000 πρόσφυγες που διέμεναν εκεί. Σε αυτούς περιλαμβάνονται 4.000 παιδιά και 408 ασυνόδευτοι ανήλικοι, οι οποίοι μετακινήθηκαν στην Θεσσαλονίκη (IFRC, 2020). Όμως η κατάσταση στο εν λόγω Κέντρο ήταν ήδη αρκετά κακή, πριν ακόμη την εκδήλωση της φωτιάς, αφού πέραν της κακής υγιεινής, υπήρξαν κρούσματα Covid-19, δυσχεραίνοντας περαιτέρω την κατάσταση. Οι Αρχές προσπάθησαν να αντιμετωπίσουν την κατάσταση με την ανέγερση σκηνών σε διάφορες περιοχές της Λέσβου. Ένας αρχικός αριθμός προσφύγων έχει φιλοξενηθεί σε μια προσωρινή εγκατάσταση, με σκηνές που παρείχε η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες. Για την παροχή βοήθειας, ο Ερυθρός Σταυρός απέστειλε αρχικά 6,5 τόνους «έκτακτων» ειδών, όπως νερό, είδη υγιεινής και κουβέρτες. Οι εθελοντές του Ερυθρού Σταυρού ανέλαβαν την παροχή πρώτων βοηθειών, διανομών προϊόντων ανακούφισης, τη ανέγερση σκηνών και οποιαδήποτε άλλη εργασία χρειάστηκε. (IFRC, 2020).

Γενικότερα όμως, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός έχει σημαντική ανθρωπιστική παρουσία σε όλους τους τομείς της ελληνικής προσφυγικής κρίσης. Παρακάτω θα παρουσιαστούν μερικές από τις δράσεις του, εντός του έτους 2020 :

- Στις 12 Ιανουαρίου 2020 πραγματοποιήθηκε εορταστική εκδήλωση με κοπή πίτας στις Δομές Φιλοξενίας του Ερυθρού Σταυρού από τους εθελοντές και τους

πρόσφυγες, προσφέροντας χαρά και ψυχαγωγία στα ανήλικα παιδιά των Δομών. Έτσι, είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν τον πολιτισμό στον οποίο φιλοξενούνται, αλλά και να παρουσιάσουν τα δικά τους έθιμα για την αλλαγή της χρονιάς.

- Στις 14 Φεβρουαρίου 2020 οι μαθητές του Πολυδύναμου Κέντρου Προσφύγων συμμετείχαν σε εξωτερικές δραστηριότητες, με σκοπό την γνωριμία του πολιτισμού και το κέντρο της πόλης.
- Στις 17 Φεβρουαρίου 2020 υπογράφηκε Μνημόνιο Συνεργασίας του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού με την Τουρκική Ερυθρά Ημισέληνο, ώστε να υπάρξει ακόμη καλύτερη συνεργασία και μεγιστοποίηση της προσφοράς των δύο Κινημάτων απέναντι στο προσφυγικό ζήτημα.
- Στις 23 Απριλίου 2020 η Δομή Φιλοξενίας στις Σέρρες εμπλουτίστηκε με είδη υγιεινής (σαπούνια) και ταυτόχρονα εκπαιδεύτηκαν πρόσφυγες και μετανάστες σε θέματα υγιεινής, για την προστασία της υγείας τους.
- Στις 5 Μαΐου 2020 στην Θεσσαλονίκη πραγματοποιήθηκε δωρεά φαρμάκων από τους πολίτες των Σερρών, με σκοπό να καλυφθούν οι ανάγκες των προσφύγων και μεταναστών.
- Στις 13 Μαΐου 2020 ο Ε.Ε.Σ., σε συνεργασία με τη Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες, μοίρασε είδη πρώτης ανάγκης σε πρόσφυγες που διαμένουν σε καταυλισμό στο νέο λιμάνι Ρόδου.
- Στις 15 Μαΐου 2020 ο Ε.Ε.Σ. πραγματοποίησε ιατρικές εξετάσεις σε 35 ασυνόδευτους ανήλικους πρόσφυγες της Δομής Φιλοξενίας Σερρών, με σκοπό να μεταφερθούν σε πιο ασφαλείς Δομές.
- Στις 21 Μαΐου 2020 ο Ε.Ε.Σ. μοίρασε πακέτα ανθρωπιστικής βοήθειας και προσωπικής υγιεινής στους πρόσφυγες της Ανοικτής Δομής Μαλακάσας.
- Στις 26 Ιουνίου 2020 διοργανώθηκε από τον Ε.Ε.Σ. μια φωτογραφική έκθεση στο Θησείο, όπου παρουσιάστηκαν τα έργα των ασυνόδευτων προσφυγόπουλων των Κέντρων Φιλοξενίας στην Αθήνα, στα Καλάβρυτα και τον Βόλο, με θερμή ανταπόκριση του κόσμου.
- Την 1^η Ιουλίου 2020 υπογράφηκε Μνημόνιο Συνεργασίας του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού με τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης που αποσκοπεί στην βέλτιστη παροχή υποστήριξης και βοήθειας στους πρόσφυγες και μετανάστες.
- Στις 29 Ιουλίου 2020 πραγματοποιήθηκε η διανομή 200 κουτών βρεφικού γάλακτος σε οικογένειες προσφύγων εν ανάγκη, της Ανοικτής Δομής Φιλοξενίας Κορίνθου.

- Στις 6 Αυγούστου 2020 ο Ε.Ε.Σ. παρείχε εκπαιδευτικά προγράμματα υγιεινής και πρόληψης ασθενειών στους πρόσφυγες της Ανοικτής Δομής Κορίνθου.
 - Στις 8 Σεπτεμβρίου 2020 ολοκληρώθηκαν τα εκπαιδευτικά σεμινάρια «Διερμηνεία & Πολιτισμική Διαμεσολάβηση» για τους νέους Διερμηνείς του Ερυθρού Σταυρού, οι οποίοι θα εργαστούν στις Δομές Φιλοξενίας Προσφύγων/Μεταναστών Κορίνθου και Μαλακάσας, τους Εκπαιδευτικούς Υγειονομικούς Σταθμούς Αθηνών και Καλλιθέας, την Υπηρεσία ACCREF και την Κινητή Ομάδα Υγείας.
 - Στις 21 Σεπτεμβρίου 2020 οι εθελοντές του Ερυθρού Σταυρού παρείχαν πρώτες βοήθειες και εξυπηρέτησαν τις ανάγκες 53 ατόμων που έφτασαν στο λιμάνι των Σφακών και εγκαταστάθηκαν στο κλειστό κολυμβητήριο Χανίων.
 - Την 1^η Οκτωβρίου 2020 οι εθελοντές του Ερυθρού Σταυρού παρείχαν και πάλι τις υπηρεσίες τους σε 60 πρόσφυγες, οι οποίοι εγκαταστάθηκαν στο κλειστό κολυμβητήριο Χανίων, λίγες μέρες μετά την αναχώρηση των προηγούμενων 53 προσφύγων.
 - Στις 2 Νοεμβρίου 2020 υπογράφηκε το Μνημόνιο Συνεργασίας του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού με το Υπουργείο Δικαιοσύνης, καθώς και
 - Στις 3 Νοεμβρίου 2020 το Μνημόνιο Συνεργασίας με το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, με σκοπό την συνεργασία σε προσφυγικά/μεταναστευτικά, ανθρωπιστικά θέματα και θέματα αλληλεγγύης, τόσο για τους πρόσφυγες/μετανάστες, όσο και για την παροχή ψυχοκοινωνικής υποστήριξης σε όλα τα στελέχη και μέλη του Υπουργείου.
 - Στις 6 Νοεμβρίου 2020 ξεκίνησε στο Πολυδύναμο Κέντρο Προσφύγων του Ε.Ε.Σ. ένα νέο πρόγραμμα εκπαίδευσης ενήλικων προσφύγων σε δεξιότητες που αφορούν την καθημερινή ζωή, με σκοπό την ανάπτυξη κοινωνικών και πρακτικών δεξιοτήτων.
 - Στις 10 Νοεμβρίου 2020 πραγματοποιήθηκε εμβολιασμός από τον Ε.Σ.Σ. 144 παιδιών των προσφύγων στην Ανοικτή Δομή Κορίνθου.
 - Στις 3 Δεκεμβρίου 2020 ο Ε.Σ.Σ. μοίρασε πακέτα δραστηριοτήτων στο νηπιαγωγείο του Πολυδύναμου Κέντρου Προσφύγων στην Αθήνα. Τα πακέτα αυτά περιλαμβάνουν κατασκευές, χειροτεχνίες και ζωγραφική, με σκοπό την ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της φαντασίας των παιδιών, καθώς και την ψυχοκοινωνική τους υποστήριξη.
- (Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, 2007).

Σύμφωνα με τις άνω πληροφορίες, ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός καλύπτει ένα μεγάλο φάσμα της καθημερινότητας των προσφύγων και των ανθρώπων εν ανάγκη, προσφέροντας αδιάκοπα τις υπηρεσίες του, ειδικά σε μια εποχή που η πανδημία του Covid-19 απειλεί την υγεία όλων – τόσο πολιτών της χώρας, όσο και προσφύγων/μεταναστών- με δραστηριότητες κοινωνικής ένταξης και ενσωμάτωσης των άνω στην κοινωνία που βρίσκονται επί του παρόντος.

Σύμφωνα με την Στρατηγική του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού για τα έτη 2020-2025, πρώτο κύριο στρατηγικό στόχο αποτελεί η αντιμετώπιση και κάλυψη των αναγκών των ευάλωτων ομάδων εξαιτίας της οικονομικής κρίσης και της μετανάστευσης, με δράσεις όπως :

- Παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών φροντίδας σε ασυνόδευτους ανήλικους πρόσφυγες/μετανάστες.
- Παροχή υπηρεσιών υποδοχής και κοινωνικής ένταξης προσφύγων/μεταναστών.
- Μετανάστες/πρόσφυγες γίνονται εθελοντές του ΕΕΣ.

(Ε.Ε.Σ., Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός , 2007).

Κεφάλαιο 4 : Μεθοδολογία της έρευνας

4.1. Μεθοδολογία της έρευνας

Τα ερευνητικά ερωτήματα που τίθενται στο πρώτο κεφάλαιο της έρευνας, θα απαντηθούν μέσω της ποιοτικής προσέγγισης. Η προσέγγιση αυτή αποτελεί τον καταλληλότερο τρόπο εξαγωγής δεδομένων που αφορούν το αν και γιατί οι πρόσφυγες είναι ικανοποιημένοι από την εμπειρία που είχαν με τον Ερυθρό Σταυρό, δίνοντας έτσι την ευκαιρία να εμβαθύνει η συζήτηση με τους ενδιαφερόμενους, και να καταγραφεί η συναισθηματική τους κατάσταση. Η ποιοτική κοινωνική έρευνα μας εξυπηρετεί να προσδιορίσουμε ένα φαινόμενο, χρησιμοποιώντας συγκεκριμένους όρους και έννοιες (Geisen, 2008). Ταυτόχρονα την χρησιμοποιούμε γιατί μας ενδιαφέρει το νόημα που δίνει το υποκείμενο και πως βιώνει τα γεγονότα που έχουν συμβεί (Ισαρη Φ., 2015). Έτσι, ο διακριτικός χαρακτήρας μετατρέπεται σε βασικό στοιχείο για την περιγραφή και κατανόηση του δεδομένου φαινομένου. Σύμφωνα με τον Max Weber, η διακριτικότητα και η αμεσότητα είναι σημαντικά κριτήρια για τη χρήση ενός όρου στην κοινωνική έρευνα (Weber, 1988 to Geisen, 2008).

4.2. Ερευνητική μέθοδος

Για την συλλογή δεδομένων θα χρησιμοποιηθεί σκόπιμη δειγματοληψία, επιλέγοντας ένα συγκεκριμένο χώρο όπου βρίσκονται συγκεντρωμένα τα άτομα που θα ερωτηθούν (Creswell, 2012). Μέσω της σκόπιμης και ομοιογενούς δειγματοληψίας, επιλέγονται άτομα τα οποία διαμένουν στην Ανοιχτή Δομή Κορίνθου και δύνανται να προσφέρουν την προσωπική τους εμπειρία, καθώς έχουν υποστηριχθεί κατά την είσοδο τους στην Ελλάδα από τον Ερυθρό Σταυρό. Η ερευνητική μέθοδος της συγκεκριμένης έρευνας είναι η ημιδομημένη συνέντευξη, και αυτό γιατί επιδιώκεται η κατανόηση της σχέσης πρόσφυγα – Ερυθρού Σταυρού. Η ημιδομημένη συνέντευξη θα ηχογραφηθεί και αργότερα θα μεταγραφεί (Creswell, 2012). Είναι ωστόσο σημαντικό να καταγράφονται και παρατηρήσεις, ώστε να μελετηθούν συμπεριφορές που θα προκύψουν κατά την συνέντευξη, δηλαδή η μη λεκτική επικοινωνία (Creswell, 2012).

4.3. Πληθυσμός Έρευνας

Για την διεξαγωγή της έρευνας, οι συνομιλητές θα είναι δέκα άτομα συριακής, αφγανικής και ιρακινής καταγωγής, οι οποίοι διαμένουν στην Ανοιχτή Δομή Φιλοξενίας της Κορίνθου, η οποία βρίσκεται στο Παλαιό Στρατόπεδο Κορίνθου. Οι

ερωτηθέντες θα ενημερωθούν για την μελέτη και τον σκοπό του της έρευνας, ώστε να εξοικειωθούν στον πιο δυνατό βαθμό με τον συνεντευκτή (Creswell, 2012). Επίσης θα ενημερωθούν για το ποια είναι τα πιθανά οφέλη τους συμμετέχοντας στην έρευνα, ποιοι είναι επίσης οι πιθανοί κίνδυνοι, έχοντας το δικαίωμα να αποσυρθούν από την διαδικασία όποτε το θελήσουν (Ισαρη Φ., 2015), ενώ θα τονιστεί πως η συνέντευξη είναι ανώνυμη. Για την καλύτερη επικοινωνία με τους πρόσφυγες, ο συνεντευκτής θα επικοινωνήσει μαζί τους στην αγγλική γλώσσα, ενώ για εκείνους που δεν ομιλούν την αγγλική, θα συμμετέχει στην συζήτηση μεταφραστής. Η συνομιλία θα καταγραφεί και έπειτα θα μεταφραστεί.

4.4. Τεχνική συλλογής πληροφοριών και ερευνητικό εργαλείο

Για την συλλογή των πληροφοριών θα πραγματοποιηθεί μια αρχική επίσκεψη στην Ανοιχτή Δομή της Κορίνθου, με σκοπό να επιλεχθούν δέκα άτομα για την συνέντευξη αλλά και το καθορισμό της ημερομηνίας και ώρας που βολεύει τον κάθε συνομιλητή, για την διεξαγωγή της συνέντευξης. Πιο συγκεκριμένα στην εν λόγω Δομή δραστηριοποιούνται εκτός του Ερυθρού Σταυρού, η ύπατη Αρμοστέα του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες, ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης και οι ΜΚΟ CARITAS, HELIOS PROJECT και CRS (Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, 2019). Η συνέντευξη θα πραγματοποιηθεί εντός δεκαπέντε ημερών, όπου για την κάθε μέρα θα γίνονται δύο συνεντεύξεις, διάρκειας σαράντα (40) λεπτών εκάστη.

4.5. Οδηγός συνέντευξης

Ο οδηγός συνέντευξης που θα χρησιμοποιηθεί για την εξαγωγή δεδομένων, θα αποτελείται από δεκατέσσερις ερωτήσεις. Με σκοπό την αποτελεσματικότερη προσέγγιση ανάλυσης της συνέντευξης, οι ερωτήσεις θα διαχωριστούν σε τρεις άξονες. Ο πρώτος άξονας περιλαμβάνει τέσσερις ερωτήσεις δημογραφικού περιεχομένου, με σκοπό να δημιουργηθεί μια εικόνα για τον εκάστοτε συνεντευξιαζόμενο, ο δεύτερος άξονας περιλαμβάνει πέντε ερωτήσεις σχετικά με την άφιξη και τον χρόνο διαμονής των προσφύγων στην Ελλάδα, ώστε να καταγραφεί η συνθήκη άφιξης στην χώρα, ο τρόπος αλλά και η κατάσταση διαμονής τους επί του παρόντος, η επιθυμία αίτησης ασύλου κ.α., ενώ ο τρίτος άξονας αφορά τον Ερυθρό Σταυρό και την εμπειρία των προσφύγων με το Κίνημα αυτό. Εδώ οι ερωτήσεις είναι τέσσερις, και αφορούν αποκλειστικά τον Ερυθρό Σταυρό και την προσωπική άποψη των εξυπηρετηθέντων προσφύγων από αυτόν.

Η συνομιλία αυτή θα αποτελέσει σημαντική διάσταση στην καταγραφή της μαρτυρίας των Σύριων, Αφγανών και Ιρακινών προσφύγων σχετικά με την εμπειρία τους με τον Ερυθρό Σταυρό. Δεδομένου ότι εισερχόμενοι στην Ελλάδα, είτε μέσω των χερσαίων συνόρων, είτε μέσω των ελληνικών υδάτων, αντιμετώπισαν οξείες δυσχέρειες και εμπόδια μέχρι να φτάσουν σε ασφαλές έδαφος (Chtouris S., 2017). Ο Ερυθρός Σταυρός, ως παγκόσμιο ανθρωπιστικό κίνημα, απευθύνει την ανθρωπιστική του δράση σε κάθε πληθυσμό που υποφέρει και την χρειάζεται. Έτσι, ενώ το ελληνικό κράτος βρισκόταν σε οικονομική κρίση το έτος 2015, και έτσι φάνηκε αναποτελεσματικό όσον αφορά την στέγαση των προσφύγων την περίθαλψη τους και την προστασία τους, πολλές ανθρωπιστικές οργανώσεις, ΜΚΟ και γενικότερα η Κοινωνία των Πολιτών ανέλαβε το έργο αυτό (Chtouris S., 2017). Ο Ερυθρός Σταυρός ήταν παρών σε όλη αυτή την διαδικασία, γι' αυτό και αποτελεί ενδιαφέρον να μελετηθεί ποια είναι η άποψη των προσφύγων, όσον αφορά την δράση του οργανισμού αυτού.

4.6. Περιορισμός της έρευνας

Την διαδικασία της διεξαγωγής των συνεντεύξεων δυσχέρανε η πανδημία του Covid19, η οποία κατέστησε δύσκολη την πρόσβαση του συνεντευκτή στην Ανοιχτή Δομή Φιλοξενίας των προσφύγων στην Κόρινθο. Μάλιστα, λόγω κρουσμάτων που εμφανίστηκαν στην ως άνω δομή, ανάγκασαν την αλλαγή του τρόπου συλλογής ποιοτικών δεδομένων, μέσω της καταγραφής της συνέντευξης και απομαγνητοφώνησης της με την εφαρμογή Skype αλλά και τηλεφωνικά. Αυτό φυσικά μείωσε την αποτελεσματικότητα της μεθόδου, καθώς σε κάποιες συνεντεύξεις ο συνεντευκτής έχανε την ποικιλία των αντιδράσεων της μη λεκτικής επικοινωνίας από μέρους των συνεντευξιαζόμενων. Επίσης, ο περιορισμός των βιβλιογραφικών πηγών λόγω του κλεισίματος των πανεπιστημίων και των βιβλιοθηκών αποτέλεσε επίσης πρόκληση για την συγγραφή της εργασίας. Τέλος, αν και δεν νοείται ως δυσκολία, αποτέλεσε επίσης πρόκληση η επικοινωνία και η γλώσσα συνέντευξης, η οποία ήταν στην αγγλική. Οι περισσότεροι πρόσφυγες ομιλούν αγγλικά, όμως για τις συνεντεύξεις κάποιων προσφύγων, κρίθηκε απαραίτητη η παρουσία διερμηνέα, από την αραβική γλώσσα στην ελληνική. Όμως, αυτό που παρατηρήθηκε, ήταν πως οι συνεντευξιαζόμενοι ήθελαν να μιλήσουν και να διατυπώσουν τις εμπειρίες τους, γεγονός που διευκόλυνε την επικοινωνία και συνέβαλε στην αμοιβαία κατανόηση των δύο μερών, συνεντευκτή και συνεντευξιαζόμενου.

4.7. Ανάλυση συνεντεύξεων

Η **πρώτη** ερώτηση της συνέντευξης, που τέθηκε στους πρόσφυγες αφορούσε την ηλικία τους, ώστε να ερευνηθεί και να τεθεί ως προβληματική η ηλικία που εξαναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους, παίρνοντας μια τόσο δύσκολη απόφαση που απαιτεί ωριμότητα και σοβαρότητα. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής απαντήσεις που δόθηκαν :

«24,25,35,33,45,44,29,20,37,22».

Η **δεύτερη** ερώτηση της συνέντευξης αφορά την χώρα καταγωγής των προσφύγων. Δεν θα είχαμε μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα προσφυγικής μετακίνησης, εάν αναφερόμασταν μόνο σε Σύρους πρόσφυγες. Έτσι λοιπόν οι απαντήσεις σχετικά με την χώρα προέλευσης του εκάστοτε πρόσφυγα ήταν οι εξής:

«*Συρία, Αφγανιστάν, Ιράκ*»

,χώρες δηλαδή στις οποίες εκδηλώθηκε έντονα η Αραβική Άνοιξη.

Η **τρίτη** ερώτηση της συνέντευξης αφορά την οικογενειακή κατάσταση του εκάστοτε πρόσφυγα. Είναι σημαντικό να καταγραφεί πως οι εξαναγκασμένοι μετακινούμενοι πληθυσμοί παίρνουν την δύσκολη απόφαση να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους, για την ασφάλεια εκείνων και των οικογενειών τους. Οι μισοί των ερωτηθέντων απάντησαν πως έχουν παιδιά, τα οποία βρίσκονταν σε πολύ μικρή ηλικία όταν ξεκίνησε το ταξίδι τους προς την ασφάλεια. Επιπλέον, υπήρχαν πρόσφυγες που ήρθαν μόνοι και απέκτησαν οικογένεια εδώ, και υπήρχαν επίσης κάποιοι που είχαν ήδη παιδιά μικρής ηλικίας, ή έγκυες γυναίκες, των οποίων τα τέκνα γεννήθηκαν στα ελληνικά νησιά και την ενδοχώρα.

Η **τέταρτη** ερώτηση της συνέντευξης αφορά το επίπεδο εκπαίδευσης των συνεντευξιζόμενων. Εδώ οι απαντήσεις ποικίλλουν, καθώς κάποιοι πρόλαβαν να τελειώσουν το λύκειο, κάποιοι δεν πρόλαβαν να ολοκληρώσουν το γυμνάσιο, ενώ μερικοί πρόλαβαν να σπουδάσουν και στο πανεπιστήμιο. Ωστόσο οι συνεντευξιζόμενοι που δεν ολοκλήρωσαν την εκπαίδευση τους, εξέφρασαν την επιθυμία να σπουδάσουν στο πανεπιστήμιο. Ενδεικτικά οι απαντήσεις :

«*Έφυγα λόγω πολέμου, θα ήθελα να σπουδάσω διοίκηση*»

«Θα ήθελα να σπουδάσω, αλλά τα πανεπιστήμια σταμάτησαν να λειτουργούν, όλη η χώρα σταμάτησε την ζωή της»

«Αν παρέμενα, σίγουρα θα πέθαινα, μετά ποιος θα φρόντιζε την οικογένεια μου;»

Μάλιστα ένας εκ των ερωτηθέντων δήλωσε πως είναι θυμωμένος με τον πόλεμο, καθώς του στέρησε την δυνατότητα να διαμορφώσει το μέλλον του ο ίδιος όπως θα ήθελε, ταυτόχρονα όμως ομολόγησε πως αισθάνεται τυχερός που κατάφερε να κρατήσει στην ζωή την οικογένεια του, και αυτό του είναι αρκετό. Παρ' όλα αυτά εξέφρασε την επιθυμία του να σπουδάσει, όταν εξεταστεί η αίτηση ασύλου του και μετακινηθεί στο μόνιμο πλέον σπίτι του.

Η **πέμπτη** ερώτηση της συνέντευξης αφορά τον χρόνο άφιξης των ερωτηθέντων στην Ελλάδα. Πάλι οι απαντήσεις ποικίλουν, υπό την έννοια ότι υπάρχουν πρόσφυγες που ξεκίνησαν το ταξίδι τους από πολύ νωρίτερα, φτάνοντας στην Ελλάδα μετά από εμπόδια στα σύνορα και καθυστερήσεις λόγω μεταφορικού μέσου. Οπότε υπήρξαν άτομα που ξεκίνησαν το 2012 και έφτασαν εδώ το 2013, σε γενικές όμως γραμμές η περίοδος άφιξης των προσφύγων χρονολογείται από το έτος 2013 έως και το 2019. Δύο εκ των ερωτηθέντων ωστόσο απάντησαν πως : *« στην πραγματικότητα δεν θυμάμαι ακριβώς, πέρασε πολύς καιρός που βρίσκομαι στην Ελλάδα, ήρθα το 2015, ίσως το 2016»*. Ένα εκ των ερωτηθέντων δήλωσε πως *« Ερχόμενος από την Τουρκία με προορισμό την Ιταλία με πλοίο, χάλασε η μηχανή του πλοίου και παραμείναμε στην θάλασσα για 12 μέρες. Έτσι, ζητήσαμε βοήθεια από τις ιταλικές αρχές, οι οποίες έκριναν πως βρισκόμασταν πιο κοντά στην Ελλάδα από ότι στην Ιταλία, με αποτέλεσμα να μας μεταφέρουν στην Καλαμάτα, ξεκίνησα δηλαδή το ταξίδι μου το 2012, φτάνοντας στην Ελλάδα το 2013»*.

Η **έκτη** ερώτηση της συνέντευξης αφορά τον τρόπο άφιξης στην Ελλάδα. Κατά κύριο λόγο οι πρόσφυγες κατέφυγαν στην χώρα μέσω των υδάτινων συνόρων :

«με πλοίο από την Ιταλία στην Καλαμάτα»

«με βάρκα από την Τουρκία στην Κω».

Σύμφωνα με την καθημερινή εφημερίδα, 24.970 πρόσφυγες έφτασαν το 2017 στην Λέσβο, την Χίο και την Σάμο με μεταφορικό μέσο τις βάρκες και ταχύπλοα, από τα τουρκικά σύνορα (Καθημερινή, 2017). Υπήρξαν επίσης πρόσφυγες που διέσχισαν τα σύνορα Ελλάδας – Τουρκίας μέσω του ποταμού Έβρου, έχοντας ξεκινήσει από τα

σύνορα Συρίας- Τουρκίας και από το Αφγανιστάν διαμέσω Ιράν. Επίσης, κάποιои έφτασαν απευθείας στον Πειραιά, όπου εγκαταστάθηκαν προσωρινά στο λιμάνι και έπειτα σε εγκαταλελειμμένες πολυκατοικίες ή Δομές Φιλοξενίας.

Η **έβδομη** ερώτηση της συνέντευξης αφορά τον χρόνο διαμονής των προσφύγων στην Ελλάδα. Η ερώτηση αυτή είναι ενδιαφέρουσα, καθώς κάποιои άνθρωποι διέκοψαν την διαμονή τους στην χώρα, ώστε να ζήσουν σε κάποια άλλη ευρωπαϊκή, όμως για διάφορους λόγους επέστρεψαν πίσω, ή αναγκάστηκαν να επιστρέψουν. Σύμφωνα με κάποιους συνεντευξιαζόμενους, εγκατέλειψαν την χώρα για να ζήσουν για κάποιο καιρό σε άλλες, όπως Σουηδία, Γερμανία, Ισπανία. Άλλοι συνεχίζουν να μένουν στην Ελλάδα εδώ και 6 χρόνια, άλλοι λιγότερα.

Η **όγδοη** ερώτηση της συνέντευξης αφορά την υποβολή αίτησης ασύλου. Εδώ η ομόφωνη απάντηση ήταν ναι. Ωστόσο ο χρόνος υποβολής αίτησης ασύλου του εκάστοτε πρόσφυγα διαφέρει, με απαντήσεις όπως:

«2014, 2015, 2017, 2019...»

Δύο εκ των ερωτηθέντων σχολίασαν μάλιστα την καθυστέρηση της διαδικασίας της αίτησης ασύλου και την επιθυμία τους να τελειώσει η δυσκολία που περνούν. Μια πρόσφυγας δήλωσε πως επιθυμεί να βρει ένα μόνιμο σπίτι για εκείνη και την οικογένεια της, ώστε να συνεχίσουν με ασφάλεια την ζωή τους.

Η **ένατη** ερώτηση της συνέντευξης αφορά την επιθυμία διαμονής σε άλλη χώρα, και αν ναι, σε ποια. Οι περισσότεροι πρόσφυγες δεν επιθυμούν να παραμείνουν στην Ελλάδα. Κάποιοι μάλιστα διατηρούν δεσμούς με ανθρώπους που διαμένουν σε διάφορες χώρες, και εκεί επιθυμούν να καταλήξουν. Άλλοι απλώς επιλέγουν μια χώρα που πιστεύουν ότι θα ικανοποιήσει τις βιοτικές τους ανάγκες, και θα τους προσφέρει την ασφάλεια που αναζητούν. Αναφορικά, υπάρχουν ευρωπαϊκές χώρες που δέχθηκαν μεγάλο αριθμό αιτήσεων ασύλου, με αυτές το έτος 2019 να είναι το Βέλγιο, με 27.460 αιτούντες άσυλο, η Γερμανία με 165.615 αιτούντες άσυλο, η Ισπανία με 117.795 αιτούντες άσυλο, η Γαλλία με 128.940 αιτούντες άσυλο, η Ιταλία με 43.770, η Ολλανδία με 25.195, η Σουηδία με 26.255, το Ηνωμένο Βασίλειο με 44.835, αλλά και η Ελλάδα, με 77.275 (Ε.Ε., 2020). Είναι ενδιαφέρουσα η επιλογή χώρας με κριτήρια όπως :

«θα ήθελα να πάμε στην Γαλλία, αφού η γυναίκα μου μιλάει γαλλικά»

« σε λίγο καιρό θα κατοικήσουμε στην Αμερική, γιατί η γυναίκα μου έχει αμερικανική υπηκοότητα»

« αναζητούν πολλούς μουσικούς στην Ισπανία»

«με περιμένει ο ξάδερφος μου στην Γερμανία.»

Παρ' όλα αυτά, υπήρξαν ερωτηθέντες που δήλωσαν πως δεν επιθυμούν να φύγουν από την Ελλάδα. Για την επιλογή τους έδωσαν την εξήγηση της κούρασης και της ανάγκης να εγκατασταθούν πλέον κάπου μόνιμα. Κριτήριο απόφασης εδώ ήταν η κούραση, η μεγάλη ηλικία, η συντροφικότητα αλλά και όπως δήλωσε ένας εξ αυτών : *«Δεν σκέφτηκα να φύγω για κάπου αλλού. Εδώ υπάρχουν πολλοί Αφγανοί και έχουμε μια κοινότητα»*. Κάποιοι δηλαδή αισθάνονται την ανάγκη του ανήκειν.

Οι ως άνω ερωτήσεις ερωτήθηκαν με σκοπό να εισαχθούν οι συνεντευξιαζόμενοι και ο ερευνητής σε ένα κλίμα γνωριμίας, με σκοπό να εμπιστευτούν τον δεύτερο, για να διεξαχθεί μια επιτυχημένη συνέντευξη. Περισσότερο, έπρεπε να καταγραφεί το υπόβαθρο του εκάστοτε πρόσφυγα, ώστε να κατανοηθούν πλήρως οι στόχοι του/της και να εξαχθεί κάποιο συμπέρασμα. Οι δημογραφικές ερωτήσεις ήταν στο σύνολο τους εννιά, περιέγραψαν το προφίλ του κάθε ερωτηθέντα και οδήγησαν ομαλά την συνομιλία στα ερευνητικά ερωτήματα.

Η **δέκατη** ερώτηση της συνέντευξης αφορά πλέον την γνώση των προσφύγων σχετικά με το Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού. Όλοι οι ερωτηθέντες δήλωσαν πως γνωρίζουν το κίνημα, είτε έχουν παρατηρήσει την παρουσία του στην χώρα τους, ονομάζοντας το άλλοτε «Ερυθρός Σταυρός» και άλλοτε «Ερυθρά Ημισέληνος». Ένας μάλιστα εξ αυτών διδάχθηκε για τον Ερυθρό Σταυρό και τον ιδρυτή του, στο πανεπιστήμιο.

Η **ενδέκατη** ερώτηση της συνέντευξης σχετίζεται με το τι γνωρίζουν σχετικά με το Κίνημα. Οι απαντήσεις είναι οι εξής :

«γνωρίζω πως είναι ανθρωπιστικό κίνημα, που βοηθάει ανθρώπους σε ανάγκη»

«το έτος 2012 η Ερυθρά Ημισέληνος απομάκρυνε κόσμο από επικίνδυνες περιοχές με τζιχαντιστές και πολεμιστές του Άσαντ»

Φαίνεται λοιπόν πως όλοι οι ερωτηθέντες γνωρίζουν τον «πυρήνα δράσης» του Κινήματος, περιγράφοντας το ως ένα κίνημα ανθρωπιστικής δράσης και παροχής βοήθειας σε ανθρώπους που το χρειάζονται.

Η **δωδέκατη** ερώτηση της συνέντευξης αφορά την ύπαρξη κάποιας εμπειρίας των προσφύγων με το Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου. Είναι γεγονός πως κάποιοι πράγματι εξυπηρετήθηκαν από τις υπηρεσίες του κινήματος, και άλλοι όχι. Μια χαρακτηριστική απάντηση αφορούσε έναν πρόσφυγα, που δεν χρειάστηκε κάποια υπηρεσία του Ερυθρού Σταυρού, επιθυμούσε όμως να δηλώσει συμμετοχή στο εθελοντικό πρόγραμμα εκπαίδευσης πρώτων βοηθειών του Ερυθρού Σταυρού, στην ομάδα των Σαμαρειτών. Ένας άλλος ερωτηθέντας δήλωσε πως

«κατά την άφιξη μας, μας έδωσαν ρούχα για το παιδί μου και τρόφιμα, μας ρώτησαν αν ήμασταν εντάξει ή χρειαζόμασταν κάτι».

Στο σημείο αυτό παρατηρήθηκε από τον συνεντευκτή μια αντίδραση ευγνωμοσύνης και αναγνώρισης εκ μέρους του ερωτηθέντα, η οποία δήλωσε :

«όταν ο οδηγός μας βούλιαξε την βάρκα και βρεθήκαμε μέσα στο νερό λίγο πριν την ακτή του νησιού, είδα τους ανθρώπους με τις κόκκινες στολές και αναγνώρισα πως το χρώμα αυτό το φορούν οι άνθρωποι της Ερυθράς Ημισελήνου. Εκείνη την στιγμή ήξερα πως θα μας βοηθήσει κάποιος να βρούμε τον δρόμο μας».

Η **δέκατη-τρίτη** ερώτηση της συνέντευξης αφορά την ικανοποίηση των προσφύγων σχετικά με την εμπειρία τους με το Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού. Ένας εκ των ερωτηθέντων δήλωσε πως επειδή δεν έχει εξυπηρετηθεί από τον Ερυθρό Σταυρό, δεν μπορεί να το αξιολογήσει. Οι υπόλοιποι νιώθουν αρκετά ευχαριστημένοι με το κίνημα. Οι περισσότεροι αναγνωρίζουν το κίνημα ως αποτελεσματικό, με απαντήσεις όπως :

«καλή διαχείριση του προσφυγικού ζητήματος»

Ενώ ένας πρόσφυγας δήλωσε για την μητέρα του :

«Η παρουσία του μας έχει ηρεμήσει. Στην αρχή εμένα, μετά όμως εξήγησα στην μητέρα μου ότι ο Οργανισμός αυτός υπάρχει για την ανακούφιση του ανθρώπινου πόνου, και προσφέρει ότι σου λείπει. Αφού ήταν στην αρχή διστακτική, μετά τους αντιμετώπιζε με περισσότερη καλοσύνη.»

Η δέκατη-τέταρτη ερώτηση της συνέντευξης σχετίζεται με την επιθυμία εκ μέρους των προσφύγων για αλλαγή κάποιου χαρακτηριστικού ή δράσης του Κινήματος. Κάποιοι από τους συνεντευξιζόμενους δήλωσαν πως θα έπρεπε να ήταν περισσότερο πληροφορημένοι σχετικά με το κίνημα, την δράση και τις υπηρεσίες του. Άλλοι σχολίασαν την ανάγκη για μεγαλύτερη χρηματοδότηση του κινήματος, ώστε να μπορεί να προσφέρει απερίσπαστα τις υπηρεσίες του. Επίσης επισημάνθηκε από έναν εκ των ερωτηθέντων το πόσο σημαντικό είναι να αναγνωρίζεται το έργο των εθελοντών, ώστε να τονωθεί το ηθικό τους και να συνεχίσουν το ανθρωπιστικό τους έργο.

Στο τέλος της συνέντευξης, οι συνεντευξιζόμενοι ρωτήθηκαν εάν επιθυμούν να δηλώσουν κάτι σχετικά με την εμπειρία τους, την τωρινή τους κατάσταση, τα μελλοντικά τους σχέδια ή και την άποψη τους. Ένας εξ αυτών δήλωσε πως :

«Βρισκόμουν 12 μέρες στην θάλασσα, αντιμετωπίστηκα χειρότερα από σκουπίδι, με έδειχναν και ένιωθα πόσο απάνθρωπη είναι αυτή η συμπεριφορά. Οι πρόσφυγες θέλουν απλά να γίνουν αποδεκτοί, κατανοητοί. Να αναγνωριστεί ότι είμαστε και εμείς άνθρωποι. Μπορεί να έχουμε διαφορετική κουλτούρα, γλώσσα και καταγωγή, ο Θεός όμως είναι ένας και δεν κοιτάει το χρώμα του δέρματος».

Σημαντική σημείωση

Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια αντικειμενικής δυσκολίας. Κατά την οργάνωση της συνέντευξης και της διαδικασίας συλλογής ποιοτικών δεδομένων, προέκυψε κρούσμα της πανδημίας Covid-19 στην Ανοικτή Δομή Κορίνθου. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την απαγόρευση της πρόσβασης πλην εργαζομένων στην Δομή Φιλοξενίας. Έτσι, οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν τηλεφωνικά, αλλά και μέσω skype, δυσχεραίνοντας την συλλογή δεδομένων και την αποτελεσματικότερη διεξαγωγή των συνεντεύξεων. Οι απαντήσεις ήταν μικροσκελείς, οι εκφράσεις δεν μπορούσαν να καταγραφούν πλήρως, πόσο μάλλον να αναλυθούν για την διεκπεραίωση της έρευνας. Έτσι η έρευνα παρουσιάζεται ελλιπής, λόγω του ως άνω εμποδίου.

Συμπεράσματα της έρευνας

Μέσω της βιβλιογραφικής ανάλυσης δόθηκε μια σαφής εικόνα για τον Οργανισμό του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου, της σύστασης του, της αποστολής του και των 7 Θεμελιωδών Αρχών του. Επίσης αναλύθηκαν οι προσφυγικές κρίσεις στην Ελλάδα του παρόντος και του παρελθόντος, ήτοι η μικρασιατική κρίση, η οποία εκδηλώθηκε το 1922 και τα επόμενα χρόνια, και η προσφυγική κρίση της λεγόμενης Αραβικής Άνοιξης, η οποία δημιούργησε εσωτερικές διαμάχες στην Συρία και ανάγκασε εκατομμύρια ανθρώπους να εκτοπιστούν σε γειτονικές χώρες και την Ελλάδα. Η βιβλιογραφική ανάλυση επικεντρώθηκε επίσης στην διαχείριση του Ερυθρού Σταυρού των παραπάνω προσφυγικών κρίσεων, τους τρόπους παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας εκ μέρους του Οργανισμού (μεταξύ άλλων, μέσω της δημιουργίας Δομών Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων), αλλά και τους τομείς του, (όπως η Διεύθυνση Αναζητήσεων και ο Τομέας Νοσηλευτικής), οι οποίοι λειτουργούν σήμερα.

Πιο συγκεκριμένα, από το έτος 2015, έως σήμερα, διάστημα κατά το οποίο καταγράφηκε η έξαρση της σύγχρονης προσφυγικής κρίσης των Σύρων, Αφγανών και άλλων ανθρώπων από την Μέση Ανατολή, ο Ερυθρός Σταυρός έχει επιτελέσει ουσιαστικό έργο. Μέσα από την παροχή ειδών πρώτης ανάγκης σε Δομές και καταυλισμούς, έχει καταφέρει να ανακουφίσει τον πόνο και τις δυσκολίες που βιώνουν οι μετακινούμενοι αυτοί πληθυσμοί. Μέσα από την εκπαίδευση στελεχών δημόσιων και ιδιωτικών Αρχών, έχει καταφέρει να εξειδικεύσει την παροχή υπηρεσιών και βοήθειας, στις πλέον ειδικές και συγκεκριμένες ανάγκες των Προσφύγων. Μέσω των υπηρεσιών του, έχει καταφέρει να επανενώσει ανθρώπους με τις οικογένειες τους, οι οποίοι θεωρούνταν χαμένοι, και αγνοούταν η κατάσταση τους. Μέσω του Τομέα Νοσηλευτικής, έχει καταφέρει να εμβολιάσει τα παιδιά των προσφύγων στις τοπικές ασθένειες, ενώ παράλληλα έχει επιτύχει την υγειονομική ενημέρωση των φιλοξενούμενων σε Δομές, αλλά και των εργαζομένων σε αυτές, σχετικά με τον ιό Covid-19, τον τρόπο μετάδοσης του, και την αποτελεσματική πρόληψη του. Μέσω των προγραμμάτων του, έχει εκπαιδεύσει νέους εθελοντές, οι οποίοι σπεύδουν προς βοήθεια και εξυπηρέτηση των αναγκών των προσφύγων, αλλά και ωφελούν με τις υπηρεσίες τους και την εθελοντική τους δράση την κοινωνία με την παροχή πρώτων βοηθειών, σε οποιονδήποτε τις χρειάζεται. Επίσης, έχει δημιουργήσει αρκετά Κέντρα Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, για να

διασφαλίσει την πλήρη προστασία τους. Τέλος, μέσω της ενημέρωσης και της οργάνωσης εκπαιδευτικών προγραμμάτων και ίδρυσης του Πολυδύναμου Κέντρου Προσφύγων, έχει καταφέρει να ενημερώσει και να ευαισθητοποιήσει τους πολίτες της Ελλάδος σχετικά με τους πρόσφυγες, την ιστορία τους και τις ανάγκες τους, εργάζεται καθημερινά για την κοινωνική ενσωμάτωση των προσφύγων στην χώρα φιλοξενίας τους, με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και της παροχής νομικών και κοινωνικών συμβουλών για την πρόσβαση σε διάφορες υπηρεσίες. Έχει, εν ολίγοις, καταφέρει να καλύψει ένα σημαντικό φάσμα των καθημερινών απαιτήσεων των αιτούντων άσυλων.

Στην συνέχεια, μέσω της συνέντευξης, επιτεύχθηκε η κατανόηση των εμπειριών που είχαν οι πρόσφυγες με τον Ερυθρό Σταυρό και την Ερυθρά Ημισέληνο. Η αποτελεσματικότητα του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου μπορεί να μετρηθεί σύμφωνα με το πόσες οικογένειες κατάφερε να επανενώσει, οι οποίες είχαν χωριστεί κατά την δύσκολη διαδρομή τους στην ασφάλεια, και οι οποίες βρέθηκαν σε διαφορετικές περιοχές της Ελλάδος, αλλά και σε διαφορετικές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του κόσμου γενικότερα. Επίσης μπορεί να μετρηθεί από την ικανοποίηση των προσφύγων που εξυπηρετήθηκαν από τον Οργανισμό, τα πακέτα στήριξης που χορηγήθηκαν, την προστασία της υγείας των φιλοξενούμενων στις Δομές, μέσω του εμβολιασμού και της γενικότερης ενημέρωσης που έλαβαν για την διαφύλαξη της υγιεινής τους εν καιρώ πανδημίας Covid-19, την πρόσβαση τους σε κοινωνικές υπηρεσίες, και κάθε δράση που ενορχήστρωσαν απευθυνόμενοι στο κατά δύναμιν ευ ζην των προσφύγων.

Αρχικά, το πρώτο συμπέρασμα που διεξάχθηκε από την συνέντευξη, είναι πως ο Ερυθρός Σταυρός και η Ερυθρά Ημισέληνος είναι ένα ανθρωπιστικό κίνημα, διεθνώς αναγνωρισμένο από όλο τον κόσμο, τους πολίτες της Ελλάδος και τους πρόσφυγες που έφτασαν μετά από το δύσκολο ταξίδι τους στην χώρα. Είναι αναγνωρισμένο γιατί έχει καταφέρει μέσω των 7 Θεμελιωδών Αρχών του να παραμένει ουδέτερο, και άρα έμπιστο. Οι κόκκινες στολές αλλά και το σήμα του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου είναι συνυφασμένα με την διάσωση, την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας και την προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Οι πρόσφυγες, ξεκινώντας από την επισφαλή Συρία, το Ιράκ, το Αφγανιστάν και άλλες χώρες της Μέσης Ανατολής και Βόρειας Αφρικής, διέσχισαν με όποιο τρόπο μπόρεσαν όχι μόνο ένα, αλλά δύο και τρία σύνορα μέχρι να βρεθούν σε ασφαλή

χώρα. Κατά την παραμονή τους στην χώρα τους βοηθήθηκαν από την Αραβική Ερυθρά Ημισέληνο, με φαγητό, νερό, είδη πρώτης ανάγκης και την προσωρινή διαμονή τους σε στρατόπεδα του Οργανισμού. Κατά την έξοδο τους, τους παρασχέθηκαν τα απαραίτητα εφόδια, με σκοπό να καλύψουν τις ανάγκες του εκάστοτε ατόμου για το ταξίδι σε άλλη χώρα. Τέλος, κατά την άφιξη τους στα ελληνικά σύνορα, βρήκαν την βοήθεια που είχαν ανάγκη από τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό. Εκεί, σύμφωνα με τις απαντήσεις των συνεντευξιαζόμενων που δόθηκαν κατά την συνέντευξη, τα μέλη του Ε.Σ. κατέγραψαν τα αναζητούμενα άτομα, την επαφή των οποίων έχασαν στην διαδρομή τους προς την Ελλάδα, τους παρασχέθηκαν ρούχα, φαγητό, νερό, είδη πρώτων αναγκών, και όταν αργότερα εγκαταστάθηκαν σε Δομές Φιλοξενίας, είχαν υγειονομική περίθαλψη από εθελοντές του Ερυθρού Σταυρού, καθώς και καθοδήγηση και καθυσύχαση για τις ανησυχίες τους.

Σχετικά με την άποψη των προσφύγων για την εξυπηρέτηση τους από τον Οργανισμό, κατά την διάρκεια της συνέντευξης διακρίθηκαν θετικές αντιδράσεις και συναισθήματα. Όλοι οι ερωτηθέντες δήλωσαν ικανοποιημένοι με την διαχείριση που είχε το πρόβλημα τους μια δεδομένη στιγμή από τον Ερυθρό Σταυρό, και μάλιστα έκριναν πως ο Ερυθρός Σταυρός δίκαια και επάξια χαρακτηρίζεται ως ανθρωπιστικό κίνημα.

Τέλος, ένα ακόμη συμπέρασμα που εξάχθηκε από την συνέντευξη, είναι ότι οι πρόσφυγες δεν επιθυμούν να αλλάξει κάτι σχετικά με τον Οργανισμό. Αντίθετα θεωρούν πως θα έπρεπε να είναι γνωστό σε όλους και να παραμείνει στην υπηρεσία των ανθρώπων.

Η έρευνα καταλήγει στο συμπέρασμα πως το Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού διαχειρίζεται αποτελεσματικά την προσφυγική κρίση και τις ανάγκες των προσφύγων, προσφέροντας τις υπηρεσίες του απευθυνόμενος στις καθημερινές ανάγκες των ανθρώπων αυτών.

Προτάσεις

1. Προτείνεται η ταχεία εξέταση των αιτημάτων ασύλου των προσφύγων, έτσι ώστε να μεταβούν στην χώρα που επιθυμούν χωρίς καθυστερήσεις, και η επικύρωση της νόμιμης διαμονής τους στην Ελλάδα, εφόσον το επιλέξουν.
2. Προτείνεται η ενημέρωση των πολιτών σχετικά με την προσφυγική κρίση και τις προσφυγικές κρίσεις των προηγούμενων ετών, έτσι ώστε να απαλειφθούν ρατσιστικές και ξενοφοβικές συμπεριφορές, και να επιτευχθεί η κοινωνική ομόνοια.
3. Προτείνεται η οργάνωση εκδηλώσεων από τον εκάστοτε Δήμο, αλλά και την Πολιτεία, με συμμετέχοντες πρόσφυγες και πολίτες, έτσι ώστε να επιτευχθεί η γνωριμία και “ανταλλαγή πολιτισμικών πληροφοριών”.
4. Προτείνεται η ένταξη των προσφυγοπαίδων στην ελληνική εκπαίδευση, ως μείζον ζήτημα για την ένταξη τους και την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, για την επικοινωνία τους.
5. Προτείνονται πολιτικές δράσης από την κυβερνητική πολιτική και τις ΜΚΟ, για την ενημέρωση και κινητοποίηση των πολιτών προς παροχή βοήθειας και δωρεάς αγαθών πρώτης ανάγκης στους πρόσφυγες.
6. Προτείνεται η ενημέρωση των πολιτών για τον οργανισμό του Ερυθρού Σταυρού και τις δράσεις του, έτσι ώστε να μπορούν να επωφελούνται από τις υπηρεσίες του.

Βιβλιογραφία

Ξενόγλωσση

- Christodoulou G., A.-S. M. (2016, November). Greece and the refugee crisis: mental health context. *BJPsych International*, 13(4). Ανάκτηση Νοέμβριος 10, 2020, από <https://www.cambridge.org/core>
- Chtouris S., M. S. (2017). Refugee Flows and Volunteers in the Current Humanitarian Crisis in Greece. *Journal of Applied Security Research*, 12(1), σσ. 61-77.
- Costa, S. (2016). *Committee on Employment and Social Affairs*. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- Creswell, J. W. (2012). *Educational research: Design, conduct and evaluation of quantitative and qualitative research*. Έλλην.
- E.C. (2020, December 6). *European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations*. Ανάκτηση από International Humanitarian Law: https://ec.europa.eu/echo/what/humanitarian-aid/international-humanitarian-law_en
- European Union. (2004, September 30). L 304. *Official Journal of the European Union*(47), 217. Ανάκτηση από <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2004:304:FULL&from=EL>
- EuropeanUnion. (2010, July 11). *EUROPEAN CIVIL PROTECTION AND HUMANITARIAN AID OPERATIONS*. Ανάκτηση 5 18, 2020, από International Humanitarian Law: https://ec.europa.eu/echo/what/humanitarian-aid/international-humanitarian-law_en
- Fargues, Fandrich, P. (2012). *Migration after the Arab Spring*. San Domenico di Fiesole: European University Institute, Robert Schuman Centre for Advanced Studies.
- Gasser, M. (2016, February 4). Syria: How much longer will the fighting rage? Syria .
- Geisen, T. (2008). Ambivalence: Human Action and Social Change . Στο T. G. Pat Cox, & T. G. Pat Cox (Επιμ.), *Qualitative Research and Social Change* (σσ. 32-51). Hampshire: PALGRAVE MACMILLAN.
- ICRC. (2002). *INTERNATIONAL HUMANITARIAN LAW Answers to your Questions*. Geneva, Switzerland : ICRC.
- ICRC. (2010, May 12). *International Committee of the Red Cross*. Ανάκτηση May 17, 2020, από Founding and early years of the ICRC (1863-1914): <https://www.icrc.org/en/document/founding-and-early-years-icrc-1863-1914>
- ICRC. (2012). *SUMMARY OF THE GENEVA CONVENTIONS OF 12 AUGUST 1949 AND THEIR ADDITIONAL PROTOCOLS*. Geneva, Switzerland: ICRC.

- ICRC. (2015). *The fundamental principles of the International Red Cross and Red Crescent Movement : A critical historical perspective* . Geneva: ICRC. Ανάκτηση May 27, 2020, από THE_FUNDAMENTAL_PRINCIPLES_OF_THE_INTERNATIONAL_RED_CROSS_AND_RED_CRESCENT_MOVEMENT_A_CRITICAL_HISTORICAL_PERSPECTIVE_CONNECTING_WITH_THE_PAST_CONFERENCE
- ICRC (Σκηνοθέτης). (2016). *Aleppo: Around 20,000 flee their homes over past three days* [Ταινία].
- ICRC. (2016, April 11). *International Committee of the Red Cross*. Ανάκτηση May 27, 2020, από Fundamental Principles of the Red Cross and Red Crescent Movement: <https://www.icrc.org/en/document/fundamental-principles-red-cross-and-red-crescent>
- ICRC. (2016, October 29). *International Committee of the Red Cross*. Ανάκτηση από History of the ICRC: <https://www.icrc.org/en/document/history-icrc>
- ICRC. (2016, September 5). *International Committee of the Red Cross*. Ανάκτηση Οκτώβριος 13, 2020, από ICRC in Greece: Activities for migrants: <https://www.icrc.org/en/document/icrc-greece-activities-migrants>
- ICRC. (2016, July 12). Syria: "Nobody wants to live near a hospital in Aleppo".
- ICRC. (2017). *Annual Report*. Ανάκτηση από file:///C:/Users/User/Downloads/icrc-annual-report-2017-A3.pdf
- ICRC. (2017, January). Facts and Figures. Syria.
- ICRC. (2017, September 29). *International Committee of the Red Cross*. Ανάκτηση Αύγουστος 27, 2020, από Greece snapshot: January–August 2017: <https://www.icrc.org/en/document/greece-snapshot-janaury-august-2017>
- ICRC (Σκηνοθέτης). (2017). *What's the different between the red cross, red crescent and red crystal?* [Ταινία]. Ανάκτηση May 29, 2020, από https://www.youtube.com/watch?v=yBIS2mj0vQ4&feature=emb_title
- ICRC. (2019, February 13). *Resource Center*. Ανάκτηση Νοέμβριος 14, 2020, από Greece : Our work in 2018 in a glance: <https://www.icrc.org/en/document/greece-our-work-2018-glance>
- ICRC. (2019, October 10). *Resource Center* . Ανάκτηση από Syria: All zones should be safe for civilians: <https://www.icrc.org/en/document/syria-all-zones-should-be-safe-civilians>
- ICRC. (χ.χ.). *International Committee of the Red Cross - Who we are*. Ανάκτηση May 24, 2020, από Governance: <https://www.icrc.org/en/who-we-are/the-governance>

- ICRC. (χ.χ.). *Restoring Family Links*. Ανάκτηση από Online Tracing : <https://familylinks.icrc.org/en/Pages/home.aspx>
- IFRC. (2019, January). Emblems of Humanity. 2. (M. a.-K. D. Aloisi, Επιμ.) Geneva, Switzerland: ICRC. Ανάκτηση June 1, 2020, από file:///C:/Users/User/Downloads/0876_002_Emblems-of-Humanity_low.pdf
- IFRC. (2020, September 12). *IFRC*. Ανάκτηση από Hellenic Red Cross: https://www.ifrc.org/docs/Appeals/20/IB_Greece_Population%20Movement_120920.pdf
- International Committee of the Red Cross*. (χ.χ.). Ανάκτηση 5 1, 2020, από <https://www.icrc.org/en/where-we-work/europe-central-asia/greece>
- J. Labbe, P. D. (2015). Applying the humanitarian principles: Reflecting on the experiences of the International Committee of the Red Cross. *International Review of the Red Cross*, 97(897/8), σσ. 183-210. Ανάκτηση από https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/irc_97_1-2_bookmark-compressed.pdf
- Joya, A. (2012, July). ‘Syria and the Arab Spring: The Evolution of the Conflict and the Role of the Domestic and External Factors. *Ortadoğu Etütleri*, 4(1), σσ. 27-52.
- Kreile A., W. P. (2017, Ιούνιος). *Έκθεση καλών πρακτικών για την κοινωνική και εργασιακή ένταξη των μεταναστών*. Ματέρα, Ιταλία: RE.Inclusion.
- Krzysiek, P. (2016, April 21). Syria: Aid for over 120,000 people arrives in besieged town near Homs. Damascus.
- Lee, C. (2019, March 6). Life in Al Hol . Syria .
- Mackintosh, K. (2000). The principles of humanitarian Action in International Humanitarian Law. Στο H. Report, *The Politics of Principle : the principles of humanitarian action in practice* (σ. 20). London: ODI.
- Majcher, I. (2017, March 20). Border Securitization and containment vs fundamental rights : the European Union's "refugee crisis". *Georgetown Journal of International Affairs*.
- Malichudis, S. (2019, December 10). How the refugee issue became a “migration crisis” . *SOLOMON* , σσ. 2-16.
- Mardini, R. (2018, April 24). Taking steps to better ensure the protection of civilians in Syria. Brussels.
- Maurer, P. (2016). Syria Pledging Conference: ICRC President's call to the international community. London.

- Megaloudi, F. (2016, November 25). ICRC–Hellenic Police workshop reaffirms Greek authorities’ commitment to humane, dignified conditions for migrants in detention. Athens.
- Meri, M. (2020, May 3). The Collapsology & the destructive roles of military dictatorships states : The cases of Syrian & Arabic spring countries. (S. University, Επιμ.) *International Journal of Management Studies and Social Science Research*, 2(3).
- Mortvedt, M. A. (2019, July 11). Syria : a camp is filled with children . Syria.
- Pavlidis, P. (2017, August 30). Tragedy at Evros: A perilous river crossing to Greece . Alexandroupoli, Greece.
- Schwendimann, F. (2011, Δεκέμβριος). The legal framework of humanitarian access in armed conflict. *INTERNATIONAL REVIEW of the Red Cross*, 93(884), σσ. 993-1008.
- The Nobel prize*. (2020, May 16). Ανάκτηση Μάιος 17, 2020, από Henry Dunant Facts: <https://www.nobelprize.org/prizes/peace/1901/dunant/facts/>
- Turek, P. (2013). The Arab Spring: Its Consequences for Arabic Countries and Its Impact on European Policy. Στο *Poland-Jordan-European Union: A New Role of Europe in the Middle East after the Arab Spring* (σσ. 89-102). Amman : The University of Jordan Press.
- UNHCR. (2016, Μάρτιος). *UNHCR, The UN Refugee Agency*. Ανάκτηση από Πρόσφυγας ή Μετανάστης;: https://www.unhcr.org/cy/wp-content/uploads/sites/41/2018/02/UNHCR_Refugee_or_Migrant_GR.pdf

Ελληνόγλωσση

- UNHCR. (2017). *ESTIA*. Ανάκτηση από ΕΣΤΙΑ - Ένα νέο κεφάλαιο στη ζωή των προσφύγων στην Ελλάδα: http://estia.unhcr.gr/el/home_page/
- UNHCR. (2019, Ιούνιος 19). ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ. Ανάκτηση Ιούλιος 12, 2020, από <https://www.unhcr.org/gr/%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%84%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC>
- Απέργης, Σ. (2019, Νοέμβριος 17). *Μία κριτική αποτίμηση της «συμφωνίας» Ευρωπαϊκής ΈνωσηςΤουρκίας για το προσφυγικό*. Ανάκτηση από ThePressProject: <https://thepressproject.gr/mia-kritiki-apotimisi-tis-symfonias-evropekis-enosis-tourkias-gia-to-prosfygiko/>
- Ασύλου, Υ. Μ. (2019). *Πρόγραμμα HELIOS - Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*. Αθήνα: Ελληνική Κυβέρνηση.
- Δημοκρατία, Ε. (2019). *Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου*. Ανάκτηση από Δομές Φιλοξενείας: <https://migration.gov.gr/ris/perifereiakes-monades/domes/>

- E.E. (2020, Νοέμβριος 3). *Η ευρώπη και το προσφυγικό*. Ανάκτηση από Αιτήσεις Ασύλου: https://www.europarl.europa.eu/infographic/welcoming-europe/index_el.html#filter=2019-el
- E.E.Σ. (2007). *Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός*. Ανάκτηση Μάϊος 27, 2020, από Θεμελιώδεις Αρχές: <http://www.redcross.gr/default.asp?pid=4&la=1>
- E.E.Σ. (2007). *Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός* . Ανάκτηση από Δελτία Τύπου & Ανακοινώσεις: http://www.redcross.gr/default.asp?pid=30&pg=117&dia_ac=2&etos=
- E.E.Σ. (2019). *ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2019*. Αθήνα: Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός.
- E.E.Σ. (2020, Μάιος 17). *Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, τομέας Σαμαρειτών, Διασωστών και Ναυαγοσωστών*. Ανάκτηση από Οι Συνθήκες της Γενεύης: https://www.samarites.gr/?section=1071&language=el_GR
- E.Σ.Σ. (2020). *Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός*. Ανάκτηση Μάης 1, 2020, από <http://www.redcross.gr/default.asp?pid=2&la=1>
- Ένωση, Ε. (2017). *Ευρωπαϊκή Επιτροπή*. Ανάκτηση από Κοινωνική Ένταξη : https://ec.europa.eu/regional_policy/el/policy/themes/social-inclusion/
- Ίσαρη Φ., Π. Μ. (2015). *Ποιοτική Μεθοδολογία Έρευνας*. Ζωγράφου Αττικής: ΣΕΑΒ.
- Καθημερινή. (2017). Σχεδόν 25.000 πρόσφυγες και μετανάστες πέρασαν στα νησιά του βορείου Αιγαίου το 2017. *Καθημερινή* .
- ΚΑΠΑ Research. (2020). *Οι Απόψεις των Μεταναστών και των Προσφύγων (Παλαιών και Νέων) που Βρίσκονται στην Ελλάδα*. διαΝΕΟσις, Οργανισμός έρευνας και ανάλυσης.
- Καψάλης, Α. (2019). *Τα ελληνικά συνδικάτα μπροστά στην πρόκληση των σύγχρονων μεταναστευτικών ροών*. Αθήνα : ΙΝΕ ΓΣΕΕ.
- Καψάλης, Α. (2020, Μάιος 12). Εκτοπισμοί πληθυσμών, μετατοπίσεις αξιών: τα σύνορα και οι γεωγραφίες εξαίρεσης, νάρκες στα θεμέλια της κοινωνικής πολιτικής. *Κοινωνική Πολιτική*(12).
- Κουραχάνης, Ν. (2019). *Πολιτικές στέγασης προσφύγων* . Αθήνα: ΤΟΠΟΣ.
- Πανταζίδης, Ξ. Α. (1987). Η ιστορία του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού. *Ιος*. Αθήνα: Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός.
- Παπαθεοδώρου, Θ. (2015). *Νομικό καθεστώς Αλλοδαπών* (3η εκδ.). Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Παρσάνογλου, Δ. (2020, Μάϊος). Τι άφησε πίσω της η «Προσφυγική κρίση»; Μετατοπίσεις του Ευρωπαϊκού συνοριακού καθεστώτος και της εθνικής/κρατικής κυριαρχίας. *Κοινωνική Πολιτική*(12), σσ. 23-38.

Φερόνας, Α. (2019). *Κοινωνικός αποκλεισμός και κοινωνική αλληλεγγύη στην Ελλάδα της κρίσης*. Αθήνα : ΔΙΟΝΙΚΟΣ .

Παράρτημα

Οδηγός συνέντευξης

Η συνέντευξη των προσφύγων ξεκίνησε με δημογραφικές ερωτήσεις, εισάγοντας τον συνεντευξιαζόμενο στην συζήτηση. Έπειτα, ρωτήθηκαν 5 ερωτήσεις, που αφορούσαν τον Ερυθρό Σταυρό και την εμπειρία των προσφύγων, καθώς και την αξιολόγηση τους για τον Οργανισμό, οι οποίες ακολουθούν παρακάτω :

Συνεντευξιαζόμενος 1

1. Γνωρίζετε το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Μάλιστα, στην Συρία υπάρχει και ο Ερυθρός Σταυρός και η Ερυθρά Ημισέληνος.

2. Τι γνωρίζετε για το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Γνωρίζω ότι έχει ανθρωπιστική δράση, βοηθάει τους πρόσφυγες και γενικότερα άτομα που τον χρειάζονται.

3. Είχατε κάποια εμπειρία με το Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Δεν εξυπηρετήθηκα κατά την είσοδο μου στην χώρα, όμως έκανα αίτηση πριν από τρία χρόνια, το έτος 2017, ώστε να γίνω εθελοντής στο κίνημα.

4. Είσαστε ευχαριστημένοι με την ανταπόκριση του Ερυθρού Σταυρού κατά την δεδομένη ανάγκη σας;

Θεωρώ πως κάνουν πολύ καλή δουλειά και δρουν αποτελεσματικά στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής και της διαχείρισης του προσφυγικού ζητήματος.

5. Τι θα επιθυμούσατε να αλλάξει στο Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού για την βελτίωση του;

Για να συνεχίσουν όμως να βοηθούν, σίγουρα θα χρειάζονται και την ανάλογη ενίσχυση από τον κρατικό μηχανισμό. Ίσως και οι ίδιοι χρειάζονται την ανάλογη ώθηση και αναγνώριση, ώστε να συνεχίσουν να δρουν για το καλό όλων μας.

-Τι θα θέλατε να συμπληρώσετε;

Θα ήθελα να τονίσω πόσο σημαντικό είναι να ακούγονται οι φωνές όλων των ανθρώπων και δη των προσφύγων. Οι πρόσφυγες θέλουν απλώς να γίνουν αποδεκτοί, να αναγνωριστεί η ανθρώπινη υπόστασή τους και να σταματήσει η αντιμετώπιση που

υφίστανται. Είμαστε όλοι άνθρωποι, που μπορεί να έχουμε διαφορετική κουλτούρα, ζούμε όμως κάτω από τον ίδιο Θεό, και αυτός δεν έχει χρώμα.

Συνεντευξιζόμενος 2

1. Γνωρίζετε το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;
Ήδη από την χώρα μου είχα δει τον Ερυθρό Σταυρό, ή μάλλον την Ερυθρά Ημισέληνο, επομένως ναι.
2. Αν ναι, τι γνωρίζετε για το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού/Ερυθράς Ημισελήνου;
Γνωρίζω πως το 2012, η Ερυθρά Ημισέληνος ενημέρωνε και απομάκρυνε τον κόσμο από διάφορες πόλεις, για να τους προστατέψει από τους τζιχαντιστές και τον Άσαντ.
3. Είχατε κάποια εμπειρία με το Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;
Όταν φτάσαμε στην Κω, είδαμε πολλούς ανθρώπους με τις κόκκινες στολές του Ερυθρού Σταυρού. Εκείνοι μας έβγαλαν από την θάλασσα, μας ρώτησαν αν χρειαζόμαστε κάτι και αν είμαστε καλά. Μετά είδα ότι μοιράζανε κούτες με τρόφιμα και ρούχα, από τα οποία χρησιμοποιήσαμε και εμείς. Μετά πήγαμε στο λιμάνι της Αθήνας.
4. Είσαστε ευχαριστημένοι με την ανταπόκριση του Ερυθρού Σταυρού κατά την δεδομένη ανάγκη σας;
Ναι, όταν φτάσαμε στο νησί δεν είχαμε τίποτα. Εγώ κρατούσα κάποια πράγματα που πήραμε από το σπίτι μας, και η γυναίκα μου το παιδί μας. Δεν είχαμε πάρει πολλά μαζί, αλλά βρήκαμε καλοσύνη, ο Θεός να τους έχει καλά.
5. Τι θα επιθυμούσατε να αλλάξει στο Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού για την βελτίωση του;
Δεν θα ήθελα να αλλάξει κάτι στο κίνημα αυτό. Είναι άνθρωποι που βοηθούν ανθρώπους, όταν το έχουν ανάγκη.

Συνεντευξιζόμενος 3

1. Γνωρίζετε το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;
Γνωρίζω την ιστορία του Ερυθρού Σταυρού από το πανεπιστήμιο! Όταν περάσαμε τα σύνορα και ήρθαμε στην Ελλάδα, στην πρωτεύουσα, στο λιμάνι είδα πολλούς ανθρώπους με κόκκινες στολές.

2. Αν ναι, τι γνωρίζετε για το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού/Ερυθράς Ημισελήνου;
Στο πανεπιστήμιο διδαχθήκαμε για τον Ενρί Ντυνάν (Ερρίκος Ντυνάν), τον πρώτο άνθρωπο που κέρδισε το Νόμπελ Ειρήνης. Αυτός ίδρυσε τον Ερυθρό Σταυρό και την Ερυθρά Ημισέληνο, το σύμβολο του Οργανισμού είναι ένας κόκκινος σταυρός για τους χριστιανούς, μια κόκκινη ημισέληνος για τους μουσουλμάνους ή ένας κρύσταλλος για τους υπόλοιπους, σε λευκή σημαία. Όμως δεν ξέρω γιατί.
-Η σημαία του Ερυθρού Σταυρού είναι έτσι, καθώς συμβολίζει την σημαία της Ελβετίας αντίστροφα. Το λευκό σημαίνει ουδετερότητα ή παραδίδομαι, και το κόκκινο συμβολίζει την προσοχή, σαν να λέμε SOS.
Αααα, βγάζει νόημα, χαχα.
3. Είχατε κάποια εμπειρία με το Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;
Μέχρι πριν έρθουμε στην πόλη αυτή, όχι. Όταν ήρθαμε, είδα πολλές φορές τον Ερυθρό Σταυρό να μοιράζει τρόφιμα, τα οποία έδωσαν άλλοι άνθρωποι, και τους ευχαριστούμε. Μας έκαναν εξετάσεις, μας είπαν για τον covid-19, πως να πλένουμε τα χέρια μας.
4. Είσαστε ευχαριστημένοι με την ανταπόκριση του Ερυθρού Σταυρού κατά την δεδομένη ανάγκη σας;
Η παρουσία του μας έχει ηρεμήσει. Στην αρχή εμένα, μετά όμως εξήγησα στην μητέρα μου ότι ο Οργανισμός αυτός υπάρχει για την ανακούφιση του ανθρώπινου πόνου, και προσφέρει ότι σου λείπει. Αφού ήταν στην αρχή διστακτική, μετά τους αντιμετώπιζε με περισσότερη καλοσύνη. Είναι ξέρετε περίεργο για εμάς, αλλά είμαστε άνθρωποι, ματώνουμε όλοι το ίδιο.
-Καταλαβαίνω τι εννοείτε. Ήταν επιφυλακτική.
Ποιος δεν θα ήταν.
5. Τι θα επιθυμούσατε να αλλάξει στο Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού για την βελτίωση του;
Ξέρω από το πανεπιστήμιο μου πως ο Οργανισμός έχει και εθελοντές. Ήδη νιώθω ευγνωμοσύνη που κάποιος μας έδωσε βοήθεια χωρίς να ζητήσει πίσω χρήματα ή κάτι άλλο. Οι άνθρωποι του στρατοπέδου, και οι άνθρωποι του Ερυθρού Σταυρού μας βοηθούν και χαμογελούν, και χαίρομαι και εγώ.

Συνεντευξιαζόμενος 4

1. Γνωρίζετε το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Ναι.

2. Τι γνωρίζετε για το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Βοηθάει ανθρώπους σαν εμένα.

3. Είχατε κάποια εμπειρία με το Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Όταν έμεινα στο λιμάνι για λίγο, μας είχαν φέρει νερό.

4. Είσαστε ευχαριστημένοι με την ανταπόκριση του Ερυθρού Σταυρού κατά την δεδομένη ανάγκη σας;

Ναι, τους ευχαριστώ

5. Τι θα επιθυμούσατε να αλλάξει στο Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού για την βελτίωση του;

Δεν γνωρίζω να σας πω, εμένα με βοήθησαν μια φορά, ας συνεχίσουν να βοηθούν ανθρώπους.

Συνεντευξιζόμενος 5

1. Γνωρίζετε το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Το γνωρίζω.

2. Τι γνωρίζετε για το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Είναι οι άνθρωποι με τα κόκκινα γιλέκα, που σε βοηθούν αν χρειάζεσαι κάτι, ή σε σώζουν από την θάλασσα. Μείναμε για λίγο στην Σάμο και το είδα.

3. Είχατε κάποια εμπειρία με το Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Στην Τουρκία ο Ερυθρός Σταυρός (Στην Τουρκία δραστηριοποιείται η Ερυθρά Ημισέληνος) μας μοίρασε κουβέρτες και ρούχα, όταν μέναμε στον καταυλισμό. Μια φορά που είχε κοπεί η κόρη μου, γιατί μαγείρευε, της έδεσαν το χέρι.

4. Είσαστε ευχαριστημένοι με την ανταπόκριση του Ερυθρού Σταυρού κατά την δεδομένη ανάγκη σας;

Είμαι (εδώ χαμογελάει κουνώντας καταφατικά το κεφάλι της).

5. Τι θα επιθυμούσατε να αλλάξει στο Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού για την βελτίωση του;

Για να περάσουμε στη Σάμο από το Κουσάντασι της Τουρκίας, πληρώσαμε πολλά λεφτά. Δυσκολευτήκαμε μετά να πληρώσουμε για το φαγητό μας, ήμασταν δυστυχημένοι, ο άντρας της γειτόνισσας μου πονούσε πολύ. Όταν φτάσαμε στην Σάμο, τον εξέτασαν και έδωσαν τις πρώτες βοήθειες. Δεν θέλω να αλλάξουν οι άνθρωποι αυτοί, θέλω να συνεχίσουν να σώζουν ανθρώπους.

Συνεντευξιαζόμενος 6

1. Γνωρίζετε το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Ναι.

2. Τι γνωρίζετε για το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Είναι μια ομάδα ανθρώπων... φοράνε το μισοφέγγαρο (την Ερυθρά Ημισέληνο).

3. Είχατε κάποια εμπειρία με το Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Τους συνάντησα αρκετές φορές, μέχρι να έρθω εδώ. Τους έχω δει στον καταυλισμό, μοιράζουν νερό και ρούχα.

4. Είσαστε ευχαριστημένοι με την ανταπόκριση του Ερυθρού Σταυρού κατά την δεδομένη ανάγκη σας;

Φαίνεται πως είναι καλοί άνθρωποι.

5. Τι θα επιθυμούσατε να αλλάξει στο Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού για την βελτίωση του; Θα θέλατε να σχολιάσετε κάτι;

Θέλω να πω να είναι καλά. Αφού περάσαμε τόσα, ας μας προσέχει ο Θεός.

Συνεντευξιαζόμενος 7

1. Γνωρίζετε το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Ναι, από την Λέσβο.

2. Τι γνωρίζετε για το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Όταν φτάσαμε στην Λέσβο, είδαμε τους εργαζόμενους του Ερυθρού Σταυρού, μας ρώτησαν αν χάσαμε κάποιον.

3. Είχατε κάποια εμπειρία με το Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Όταν με ρώτησαν αν έχασα κάποιον. Δεν είχα χάσει, ήρθαμε μόνοι μας.

4. Είσαστε ευχαριστημένοι με την ανταπόκριση του Ερυθρού Σταυρού κατά την δεδομένη ανάγκη σας;

Ναι. Εξηγούσα στον μικρό μου αδερφό ότι, μας ρωτάνε γιατί αν είχαμε χάσει κάποιον θα μας τον έβρισκαν εκείνοι, και εκείνος γέλασε.

5. Τι θα επιθυμούσατε να αλλάξει στο Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού για την βελτίωση του; Θα θέλατε να σχολιάσετε κάτι;

Δεν θα ήθελα να σχολιάσω κάποια αλλαγή.

Συνεντευξιαζόμενος 8

1. Γνωρίζετε το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Ναι!

2. Τι γνωρίζετε για το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Είναι ένας οργανισμός που βοηθάει ανθρώπους δεν έχουν χρήματα για φαγητό και εκπαίδευση. Και βοηθούν τους πρόσφυγες.

3. Είχατε κάποια εμπειρία με το Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Πριν όχι, αλλά τώρα που μένουμε στην πόλη είναι συνέχεια στον καταυλισμό μας. Πριν μερικές εβδομάδες μας ενημέρωσαν για τον ιό και μας είπαν να πλένουμε τα χέρια μας.

4. Είσαστε ευχαριστημένοι με την ανταπόκριση του Ερυθρού Σταυρού κατά την δεδομένη ανάγκη σας;

Ναι, η μαμά μου νιώθει πως προστατεύεται και είναι ήρεμη.

5. Τι θα επιθυμούσατε να αλλάξει στο Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού για την βελτίωση του;

Δεν μπορώ να πω. (εδώ ο συνεντευξιαζόμενος σήκωσε τους ώμους του, μη θέλοντας να σχολιάσει κάτι).

Συνεντευξιαζόμενος 9

1. Γνωρίζετε το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Ναι.

2. Τι γνωρίζετε για το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Είναι κίνημα για τους ανθρώπους και τις ανάγκες τους. Παρέχει βοήθεια και αγαθά.

3. Είχατε κάποια εμπειρία με το Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Στην Σάμο, ναι. Μοίρασαν παιχνίδια στα παιδιά μου.

4. Είσαστε ευχαριστημένοι με την ανταπόκριση του Ερυθρού Σταυρού κατά την δεδομένη ανάγκη σας;

Είμαστε και εγώ και η γυναίκα μου.

5. Τι θα επιθυμούσατε να αλλάξει στο Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού για την βελτίωση του;

Θα ήθελα όλοι οι άνθρωποι να βοηθηθούν από τον οργανισμό, ή μάλλον να τον γνωρίζουν.

Συνεντευξιζόμενος 10

1. Γνωρίζετε το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Το γνωρίζω.

2. Τι γνωρίζετε για το κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Έχει να κάνει με την διάσωση.

3. Είχατε κάποια εμπειρία με το Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού;

Τώρα που μένω εδώ, έχω συναντηθεί με κάποιους εργαζόμενους, είναι καλοί άνθρωποι. Μας μοιράζουν ρούχα, και γενικά φέρνουν πράγματα.

4. Είσαστε ευχαριστημένοι με την ανταπόκριση του Ερυθρού Σταυρού κατά την δεδομένη ανάγκη σας;

Είμαι ικανοποιημένος που προσφέρουν βοήθεια σε παιδάκια που δεν έχουν ρούχα και άλλα πράγματα.

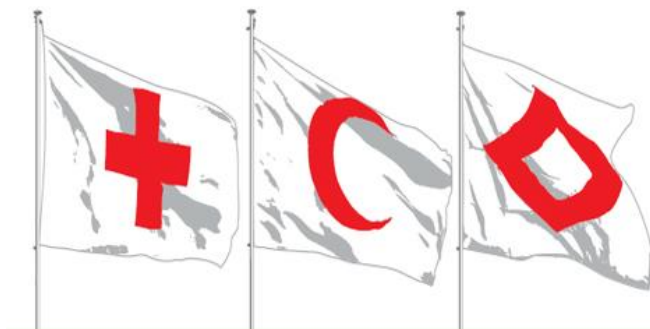
5. Τι θα επιθυμούσατε να αλλάξει στο Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού για την βελτίωση του;

Γιατί να αλλάξει κάτι; Όταν είναι κάτι καλό, πρέπει αν παραμείνει καλό.

Σημαντική σημείωση

Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια αντικειμενικής δυσκολίας. Κατά την οργάνωση της συνέντευξης και της διαδικασίας συλλογής ποιοτικών δεδομένων, προέκυψε κρούσμα της πανδημίας Covid-19 στην Ανοικτή Δομή Κορίνθου. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την απαγόρευση της πρόσβασης πλην εργαζομένων στην Δομή Φιλοξενίας. Έτσι, οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν τηλεφωνικά, αλλά και μέσω skype, δυσχεραίνοντας την συλλογή δεδομένων και την αποτελεσματικότερη διεξαγωγή των συνεντεύξεων. Οι απαντήσεις ήταν μικροσκελείς, οι εκφράσεις δεν μπορούσαν να καταγραφούν πλήρως, πόσο μάλλον να αναλυθούν για την διεκπεραίωση της έρευνας. Έτσι η έρευνα παρουσιάζεται ελλιπής, λόγω του ως άνω εμποδίου.

Φωτογραφικό υλικό

Εικόνα 1: Τα τρία εμβλήματα του Ερυθρού Σταυρού, Πηγή : Περιφερειακό Τμήμα Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου

Για την δράση του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού έχει δημιουργηθεί μια ψηφιακή έκθεση φωτογραφίας. Οι αρμόδιοι συντελεστές της πρωτοβουλίας αναφέρουν : «Από την ίδρυση του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού το 1877, μέχρι σήμερα, το κίνημα ήταν παρόν σε όλες τις κρίσιμες στιγμές της ελληνικής ιστορίας, προσφέροντας βοήθεια στους ανθρώπους σε ανάγκη», προσκαλώντας κάθε ενδιαφερόμενο να απολαύσει ένα **φωτογραφικό ταξίδι** ιστορίας και ανθρωπιάς –με πολλές χρήσιμες πληροφορίες (<https://www.kunstmatrix.com/en>)

Εικόνα 2 : Παγκόσμια Ημέρα Προσφύγων, Πηγή : onmed.gr

Ένας στους 97 ανθρώπους στον κόσμο έχει εκτοπισθεί λόγω διώξεων ή συγκρούσεων. Έως το τέλος του 2019, περίπου 80 εκατομμύρια άνθρωποι αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους. Στον αριθμό αυτό περιλαμβάνονται σχεδόν 26 εκατομμύρια πρόσφυγες, 4,2 εκατομμύρια αιτούντες άσυλο, περίπου 45,7 εκατομμύρια εσωτερικά εκτοπισμένα άτομα και 3,6 εκατομμύρια πολίτες της Βενεζουέλας που εκτοπίστηκαν στο εξωτερικό (EuropeanUnion, 2010).

Εικόνα 3 : Αποστολή ανθρωπιστικής βοήθειας από τον Γερμανικό και Δανέζικο Ε.Σ. στην Λέσβο, 14 Οκτωβρίου 2020, Πηγή : Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός

Η έκκληση που έχει απευθύνει ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός για την κάλυψη των αυξημένων αναγκών των προσφύγων/μεταναστών που διαβιούν στο Καρά Τεπέ της Λέσβου, εξακολουθεί να αποτελεί μια από τις προτεραιότητες εθνικών συλλόγων

άλλων Ερυθρών Σταυρών, σε αναγνώριση του σημαντικού έργου που έχει προσφέρει στον καταυλισμό, από την πρώτη μέρα (Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός).

Έτσι, πακέτα ανθρωπιστικής βοήθειας έφτασαν στις 14 Οκτωβρίου στις αποθήκες του Ε.Ε.Σ στο νησί από τον Γερμανικό Ερυθρό Σταυρό, αλλά και από τον Δανέζικο Ερυθρό Σταυρό. Παραδόθηκαν στον Ε.Σ.Σ. 2.000 πακέτα προσωπικής υγιεινής (απορρυπαντικά ρούχων και πιάτων, σαμπουάν, οδοντόβουρτσες, οδοντόκρεμες, ξυραφάκια, πετσέτες, σερβιέτες κλπ.), από 1.000 απέστειλε έκαστος Ε.Σ., τα οποία θα διανεμηθούν στους ωφελούμενους εντός της εβδομάδος.

Εικόνα 4 : Παροχή πρώτων βοηθειών από Εθελόντρια του Ε.Ε.Σ., Πηγή : Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός

Εικόνα 5 : Διάσωση προσφύγων κατά την άφιξη τους στην Λέσβο, Πηγή : Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός

Εικόνα 6 : Πρώτες βοήθειες σε πρόσφυγες κατά την πυρκαγιά στην Μόρια, 10 Οκτωβρίου 2020, Πηγή : Παρατηρητής της Θράκης (<https://www.paratiritis-news.gr/article/230106/Stin-aixmi-tou-doratos-oi-Samareites-tou-parartimatos-Komotinis-tou-Eruthrou-Staurou?fbclid=IwAR0GEsm9avEDS-mGbtWP4XnKJaC-y8vWYtHJwOOAfVrajZK2YaOCY8416Vk>)

Στις 9 Σεπτέμβρη ξέσπασε μια καταστροφική πυρκαγιά στην Μόρια της Λέσβου, η οποία κατέστρεψε τον καταυλισμό, στον οποίο διέμεναν παραπάνω από 13.000 πρόσφυγες και μετανάστες. Η πολιτεία κλήθηκε να αντιμετωπίσει άμεσα την κατάσταση, παράλληλα με την συνθήκη της πανδημίας, με τον πρωθυπουργό να αναφέρει σε διάγγελμά του πως πρόκειται για «ζήτημα δημόσιας υγείας, ανθρωπισμού αλλά και εθνικής ασφάλειας».

Εικόνα 7: Υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου και Ε.Σ.Σ., 2 Νοεμβρίου 2020, Πηγή : Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου

Εικόνα 8 : Σταθμός Γάλακτος για Παιδιά, 1922, Πηγή : Library of Congress

Οι σταθμοί γάλακτος ήταν το σημαντικότερο έργο του Ερυθρού Σταυρού, καθώς ήταν απολύτως υπεύθυνος για τη σωτηρία χιλιάδων παιδιών (Βικιπαίδεια).

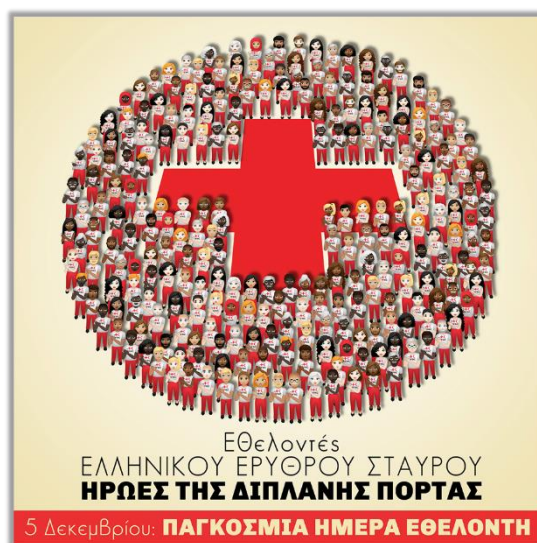

Εικόνα 9 : Στρατόπεδο Αλ Χολ, 2019, Πηγή : Reuters

Δείτε επίσης : ActionAid: Μια ιστορία που θα σε εκπλήξει
(https://www.youtube.com/watch?v=JN_TygoVXic&feature=share&fbclid=IwAR2jIq9RHMvKBOG9rRfIKKgPsYLAyHuWoMQ1XtXb-aF6jWGrqzGmLPYLAo)

Επίλογος

Η εργασία αυτή εκπονήθηκε στα πλαίσια γνωριμίας του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού με το ευρύτερο κοινό. Παράλληλα με άλλους Μ.Κ.Ο. , διεθνείς και κρατικούς Οργανισμούς, επιτελεί καθημερινά σημαντικό έργο στην απαλοιφή πόνου των μετακινούμενων ανθρώπων, αλλά και γενικότερων ευπαθών κοινωνικών ομάδων, ανθρώπων που ζουν κάτω από συνθήκες φτώχειας και φυλακισμένων. Στην ιστοσελίδα του Ε.Ε.Σ. (<http://www.redcross.gr/>) υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες και φωτογραφικό υλικό. Επίσης υπάρχει αναρτημένο το Οργανόγραμμα και το Καταστατικό του Ε.Ε.Σ., ετήσιες εκθέσεις, ενημερωτικά δελτία, δελτία τύπου και ανακοινώσεις, αλλά και ανθρώπινες ιστορίες. Μάλιστα, έχουν αναρτηθεί δύο ιστορίες, τις οποίες μπορείτε να επισκεφτείτε [εδώ](#) και [εδώ](#), σχετικά με μαρτυρίες ανθρώπων και την εμπειρία τους με τον Ε.Ε.Σ. Είναι πολύ σημαντικό να υπογραμμιστεί η εθελοντική συμβολή των απλών καθημερινών ανθρώπων που απαρτίζουν τον Ερυθρό Σταυρό. Η Διεθνής Ημέρα του Εθελοντή γιορτάζεται στις 5 Δεκεμβρίου.

Ακόμη περισσότερο, βιώνοντας την πανδημία του COVID-19, πρέπει να αντιληφθούμε πως ο ιός δεν κάνει διακρίσεις στην καταγωγή, μας προσβάλλει όλους. Σε αυτό το κλίμα έντασης και ανάγκης για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ο Ε.Ε.Σ. αλλά και όλοι οι εθνικοί σύλλογοι Ε.Σ. καλούνται να βρεθούν δίπλα στους πρόσφυγες με υψηλό αίσθημα ευθύνης και αλληλεγγύης ενώ μέχρι στιγμής οι εθελοντικές ομάδες των Ε.Σ. των ελληνικών συλλόγων έχουν καταφέρει, μεταξύ άλλων, να :

- πραγματοποιήσουν θερμομετρήσεις σε σωφρονιστικά καταστήματα, νοσηλευτικά ιδρύματα, αερολιμένες αλλά και δομές φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών.
- διανείμουν τρόφιμα, φάρμακα και είδη πρώτης ανάγκης σε ευπαθείς και ευάλωτες ομάδες κατ' οίκον.
- οργανώσουν εθελοντικές αιμοδοσίες.
- παρέχουν επισιτιστική βοήθεια σε άτομα που παραμένουν σε καραντίνα σε διάφορα ξενοδοχεία της Αθήνας.
- αναπτύσσουν, σε συνεργασία με την Πολιτική Προστασία, σκηνές στον προαύλιο χώρο νοσοκομείων.
- συνεργαστούν και παρέχουν υποστήριξη σε Κρατικές Δομές και Φορείς (Δήμους, Νοσοκομεία, Γηροκομεία κλπ), με διάθεση Εθελοντών και παροχή υγειονομικού υλικού.

Ολοκληρώνοντας την παρούσα έρευνα, πρέπει να τονιστεί η ανάγκη για κοινωνική ομόνοια μεταξύ των λαών, και επίσης η ανάγκη για ενσυναίσθηση, καθώς αρκετοί Έλληνες έχουν υπάρξει εκδιωγμένοι και μάλιστα αναζήτησαν προστασία στην Συρία εξίσου. Ζώντας όλοι μας σε μια τόσο δύσκολη εποχή, εννοώντας την οικονομική κρίση, την προσφυγική κρίση και την πανδημία του Covid-19, οφείλουμε να λειτουργούμε σαν ομάδα, πάντα με άξονα τον ανθρωπισμό και το αίσθημα αμεροληψίας, όπως πράττει και το Κίνημα του Ερυθρού Σταυρού.